

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Narodna zbirna mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126, Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Nova situacija ob Baltiku

Med Poljsko in Litvo se obnavljajo diplomatski, prometni in trgovinski stiki. Otvorja se poslaništvo poljske republike v Kovnu, a v Varšavo prihaja diplomatski predstavitelj Litve. Uvaja se že telefonska zveza in nemara bo vsak teden prinesel kako novo obliko obnovljenega normalnega stanja med obema sosednjima državama.

Obnova diplomatskih odnosov med državami se smatra in je dejansko vselej začetek normalizacije razmer, uvedba boljšega razmerja med državami. Tako je v formalnem pogledu tudi sprememba med Litvo in Poljsko. Državi, ki so bili med njima vsi stiki pretrgani polnih 18 let, postajata zopet sosedna v normalnem smislu besede.

Vendar so čutki na obeh straneh nekoliko nenavadni in vsekakor ne izražajo v pravi meri ugodnega razpoloženja, kakor bi se tako rekoč spodobilo za tako priliko. Na poljski strani je seveda veliko veselje nad doseženim uspehom, saj se je z energičnim nastopom napram Kovnu posrečilo doseči ono, kar so z mirnimi sredstvi zahtevali vsa dolga leta, ko so plitoviti preprežali ceste med Litvo in Poljsko. Pa še več. V Varšavi gojijo sedaj velika pričakovanja, da se bo posrečilo tudi še kaj drugega. V načrtu so imeli že od nekdaj prizadevanje po tesnejši sklenitvi baltičnih držav v naslonitvi na Poljsko. Te načrte je bilo treba že ponovno omočiti, ker jih brez Litve ni bilo mogoč uresničiti. Sedaj je odpadel ta veliki zadreček.

Poljska politika že dolgo stremi za ciljem, da bi se osnoval velik blok, ki bi vezal vse države med Baltičkim in Črnim morjem, in ki naj bi bil nekak neutralna enota napram sodobnim, Evropo razjedajočim problemom. Ogradje tega neutralnega bloka naj bi bila Poljska, a med najvažnejšimi državami, ki naj bi se mu tudi pridružile, naj bi bila Rumunija. Kot važen, dasi po sili, ki jo predstavlja, ne tako močan sodelavec naj bi bile baltičke države, saj bi se ideja neutralnega združenja z njihovim sodelovanjem zares dala teritorialno lepo zaokrožiti.

V Litvi nikakor še ne vlada podobno ugodno razpoloženje ob obnovi normalnih odnosov z Varšavo. Jako razumljivo je, da in Kovnu z razvojem svojih zunanje-političnih odnosov niso zadovoljni. Vrh tega je sprejem poljskih zahtev povzročil prav kritično reakcijo v notranji politiki. Znano je, da vlada v Kovnu avtoritarni režim, ki ga vzdržuje desničarski nacionalisti in ki mu je pravi desničarski vodja predsednik republike Smetona. Notranji preštrik režima je zaradi ugoditve poljskemu ultimatu močno trpel.

Litva ima izredno lego, da leži sredi med tremi velikimi silami. Meji na Nemčijo in meji na Poljsko, dočim se je tej zadnji v letu 1920 posrečilo, da jo je odrinila od direktnih meja z Rusijo. Vendar je Rusija, dasi z njo nima skupnih meja, ostala zelo važen faktor za litovsko zunanjo politiko. Na Rusijo so se naslanjale litovske želje, z njo je sklenila pakt, ki je objubil celo podporo za čuvanje državnih meja. V prvih letih po vojni se je Litva naslajala na Nemčijo, pričakuje, da jo bo ta podpirala in da se bo mogla okoristiti na račun poljsko-nemškega nasprotstva. Toda nič ni bilo iz teh načrtov. Poljska in Nemčija sta sklenili prijateljski pakt ter vsaj za deset let pokopali misli na reševanje spornih zadev. Komplikacije okrog Klaipede so nato dovedle Litvo celo v najhujše nasprotje z Nemčijo. Konflikt se je sicer poлегel, toda ostalo je nezaupanje in trajno odtujenje na obeh straneh.

V konfliktu s Poljsko se je pokazalo, da Litva tudi na pomoč sovjetov ne more računati. Ni bilo sicer objavljeno kako so potekala v tem pogledu pogajanja z Moskvo in če so se tako pogajanja sploh vršila. Zato tudi ni mogoče kontrolirati trditev, da je Rusija odklonila podporo za slučaj najhujšega Splošna situacija je taka, da se mora postaviti vprašanje, v kakih okolišninah je sploh mogoče računati s sovjetsko intervencijo, sprito nevarnosti, da se vsak krajevni konflikt razširi na evropsko vojno. Tako vsaj argumentirajo v Kovnu tisti, ki svetujejo, naj pusti Litva goloba Vilno na strehi, pa naj se raje nasloni iskreno na Poljsko, da s tem očuva in obdrži svojega vrabca v roki. Razumljivo pa je, da so ti trezni in pametni glasovi vsaj zaenkrat še v veliki manjšini, ker se prehod iz sovražstva v zavezništvo pač ne da izvesti preko noči.

A tudi, ko bo čas ublažil dosedanja nasprotstva in bo res morda prišlo tudi do političnega sodelovanja med Varšavo in Kovnom pot do medmorskega bloka po poljskem načrtu še ne bo utrla, ker so tudi druge ovire zelo, zelo velike. Vendar se da že danes reči, da so odnosi v baltičkem območju stopili v

ZADNJI OBUPNI NAPORI REPUBLIKANSKE ŠPANJE

Lerida pred padcem — Francove čete le še 20 km od morja — Na tisoče miličnikov na begu v Francijo

Perpignan, 1. aprila. o. Republikanci še vedno odločno branijo Lerido, čeprav so jo nacionalisti obkolili malone že od vseh strani. Nacionalisti rušijo republikanske postojanke z najhujšim topniškim ognjem. Republikanska posadka se je utaborila v središču mesta in brani z obupom sleherno ped svojega ozemlja. V predmestjih so se dopoldne razvijale strašne borbe, okrog poldneva pa so nacionalisti nenadoma popustili. Bržkone so prešli od svojega vrhovnega poveljstva nalog, naj odnehajo in počakajo na ojačenja iz zaledja. Ko se bo Francova vojska do dobra organizirala in pripravila, bo napadla Lerido z vseh strani in tako prisilila njene branitelje k predaji.

Zelo hude borbe so se davi razvile vzhodno od Alcaniza, kjer skušajo nacionalisti čim prej prodreti do morske obale. Da bi se onemogočil ta predor, so republikanci prešli v protinapad in so njihova letala vzhodno od Alcaniza močno bombardirala vse nacionalistične postojanke. Most čez reko Matarano na cesti Alcaniz-Gandesa je bil porušen. Nacionalisti so v zračni črti oddaljeni od Tortose samo še 23 km, Tortosa pa je 12 km daleč od obale.

Cele divizije na begu v Francijo

Perpignan, 1. aprila. o. Skupaj z miličniki iz Španije beži proti Franciji tudi veliko število prebivalstva iz Leride. Civilno prebivalstvo je bilo poslano proti Puigcerdii, da

bi prestopilo na ozemlje Andore, kjer pa so jih tamošnje oblasti zavrnille in so se begunci vrnili na francosko ozemlje.

V francoskih vladnih krogih so zelo v skrbeh zaradi navala beguncev, ki jih je vedno več. Dosele še ni znano, kako bodo postopali z njimi, ali jih bodo smatrali za vojske tuje države ali za politične begunce. Francoske oblasti bodo vse miličnike razorožile in internirale. Doselej je francoska mobilna garda vse republikanske vojske razorožila, čim so prekorčili mejo. Prihod španskih miličnikov se nadaljuje. Skupina 5.000 vojakov, ki je že prestopila mejo, je bila samo predstraža divizije, ki šteje okrog 30.000 mož in je po najnovejših vesteh že na umiku proti francoski meji ter bo v teku noči in jutri prispela v Francijo. Ta divizija je bila odrezana od oporišča za preskrbo in je zato sklenila, da se umakne v Francijo. Računajo, da bo preko meje prišlo v zvezi z operacijami okrog Leride in pozneje proti Barceloni okrog 100.000 republikanskih vojakov, ki jih bo treba vse razorožiti in prebrniti. Španski miličniki pravijo, da eo politični begunci in zahtevajo svobodno gibanje na francoskem ozemlju. Francoske oblasti pa jih smatrajo za vojske ter jih nameravajo poslati v določena taborišča. S prvo skupino republikanskih miličnikov so prispeli na francosko ozemlje tudi general Gajo, poveljnik 10. armije, dva divizijska generala in večje število višjih oficirjev. Nadalje se doznava, da se proti Col de Gabaru umika 43. republikanska divizija, ki je bila pred Jaco in so ji Francove čete z naglim napadom prezele pot proti Leridi, zaradi česar skoro mora preiti na francosko ozemlje. Tu

di preko Col de Nelge je danes prispelo 500 miličnikov. Za njimi jih je na pohodu še 2.000, ki jih preganjajo Francovi oklopni avtomobili.

Republikansko vojno poročilo

Barcelona, 1. aprila. AA. Vojno ministrstvo objavlja:

Na vzhodni fronti so sovražniki napadali v smeri proti Leridi. Republikanske čete so ustavile njihov napad pri koti 205. Južno od Ebra se bitka nadaljuje. V severnem odseku smo izpraznili Grodo. Republikanske čete prodirajo v odseku Valdeconca. Zjutraj so zasedle vas Azor in ujele 60 nacionalistov.

Boji okoli Madrida

Madrid, 1. aprila. AA. General Miaha je izjavil, da nadaljujejo republikanske čete na guadalajarski fronti svoje vojne operacije. Sovražnik nudi silovit odpor v okolici vasi Abanades, republikanski tanki pa posegajo z velikim uspehom v boj ter omogočajo pehoti napredovanje. Davi je 40 nacionalističnih letal bombardiralo republikanske čete, ki stalno napredujejo.

Sklepi londonskega odbora

London, 1. aprila. AA. Tajništvo odbora za nevmešavanje je sredi objavilo obširno poročilo o dopoldanski seji odbora za nevmešavanje. Lord Plymouth je predlagal na seji kot začetno število 12 do 15.000 prostovoljcev za odhod iz Španije in to s ti-

ste strani, kjer jih je več. O nepetni vzpostavitvi kontrole na kopnem je predlagal, naj se uvede istočasno kakor na morju. Odbor bo sprejel sklep o umiku prostovoljcev 56. dan po odhodu komisijske v Španijo, če dotlej prostovoljci ne bodo začeli že sami odhajati.

Nemški delegat je nato pristal na umik 10.000 prostovoljcev kot začetek. Nemški in italijanski delegat bosta sklepe odbora že predložila svojima vladama, zastopnika Belgije in švedske pa sta izjavila, da bosta o vsem obvestila svoji vladi.

Francoski delegat Corbin je opozoril, da je bil 4. novembra sprejet sklep, naj se kontrola ne vzpostavi, dokler se ne začne odhod prostovoljcev, sedaj pa se hoče navezati že na odhod komisijske v Španijo. Corbin je tudi zahteval, da naj odbor pošlje v vsako pristanišče, kjer se lahko sklada vojni material, vsaj enega opozovalca.

Italijanski delegat je izjavil, da ne sprejme francoskega predloga o določitvi roka za uvedbo kontrole na kopnem, ruski delegat pa je poudaril, da je stališče njegove vlade odvisno od resolucije, ki jo je odbor soglasno sprejel 4. novembra, vendar pa bo svoji vladi sporočil nove Plymouthove predloge.

Nazadnje je bilo sklenjeno, da bodo Plymouthove predloge dostavili vsem vladam. Tajnik odbora je nato sporočil, da je odbor v velikih finančnih težavah, in so delegati izjavili, da bodo tudi o tem poročali svojim vladam.

Zamenjava ujetnikov

London, 1. aprila. o. »Daily Telegraph« poroča, da je angleška vlada sklenila predlagati obsežno izmenjavo vojnih ujetnikov v Španiji. Predlog je pripravil maršal sir Philip Chertwood, ki je v zvezi s obema vojujočima se strankama v Španiji, s katerima se pogaja o izmenjavi ujetnikov. Po tem načrtu naj bi odšli dve komisiji v Burgo in Barcelona, glavni sedež odbora za izmenjavo vojnih ujetnikov pa bi bil v Toulousu.

Položaj Madžarske

Predsednik madžarske vlade je napovedal za 8. t. m. deklaracijo o vladnem programu

Budimpešta, 1. aprila. AA. Na današnji seji parlamenta je imel ministrski predsednik Daranyi govor, v katerem je zelo energično pokaral vse, ki so poskušali v politično javnost v zadnjem času zanesti neko nerazpoloženje. Dejal je, da madžarska vlada izvršuje svojo dolžnost v popolnem miru, toda dovoliti ne more, da bi kdo zaviral njeno delo. Gotovi ljudje bi napravili domovini mnogo večjo uslugo če ne bi delali takšnih stvari, ki nimajo nikake koristi. Na koncu svojega govora je Daranyi izjavil, da madžarska vlada hoče na vsak način izvesti svoj program, ki ga bo sporočila 8. aprila. Od nobene vlade ni mogoče pričakovati, da bi delala fužde, zato se tudi ne more pričakovati, da bi madžarska vlada v nekaj dneh storila to, kar je nemogoče. Vlada se zaveda svoje dolžnosti v današnjem težkem evropskem političnem položaju. Kar se tiče gotovih malodušnežev in takšnih ljudi, ki bi radi ravnali v kalni vodi, bo vlada že znala ravnati z njimi. Vlada se bo trudila da bo v interesu vsega madžarskega naroda nadaljevala svoje delo in bo skrbela za to da ne bo trpel ponos madžarskega naroda. Parlament je predsedniku vlade po tem govoru priredil viharne ovacije.

Na kak oreakret ni misliti

Budimpešta, 1. aprila. h. Govor opozicije nagnega voditelja Rassaya in drugi levčarski nastopi in madžarski poslanski zbornici so izzvali v inozemstvu pretrano pesimistično mnenje o političnem položaju na Madžarskem. V inozemstvu napovedujejo preokret na desno, pri tem pa pozabljajo, da je tudi

Daranyijeva vlada tako desničarska, da državni suveren ne bi mogel sestaviti še toli desničarske vlade, ne da bi posegel po ukinitvi parlamentarnega režima. Daranyi je dejal, da je davno, in ne šele po priključitvi Avstrije, v najboljših odnosih z Berlinom in pri treznem presojanju v Berlinu za prihodnje žetev ne želijo ničesar drugega, kakor ohranitev normalne vlade na Madžarskem. Desorganizacija v državi bi potrebovala nemške politike v Podunavju gotovo ne ustrezala, toda tudi vsaka madžarska vlada se bo prilagodila nemškimi željam, kajti 40% madžarske trgovine gre v Avstrijo in Nemčijo.

Madžarski petletni gospodarski načrt

Budimpešta, 1. aprila. w. Finančno ministrstvo je že izdelalo podrobnosti za izvršitev petletnega gospodarskega načrta, ki ga je napovedal ministrski predsednik Daranyi.

Budimpešta, 1. aprila. w. Desničarsko nacionalni kurz se je začel zdaj polagoma uveljavljati tudi v mestnih delih. V novi Pešti, kjer je imela sedaj demokratična levica večino, je bil danes s 33 : 24 glasov izvoljen za župana desničarsko-nacionalni kandidat.

Židovsko vprašanje na Madžarskem

Budimpešta, 1. aprila. b. Na večerajšnji seji parlamenta je bila izvoljena posebna komisija za proučitev in rešitev židovskega vprašanja na Madžarskem.

Italijansko-angleška pogajanja

London, 1. aprila. w. Italijansko-angleška pogajanja bodo, kakor se zdaj z vsa gotovostjo pričakuje, zaključena še pred Veliko nočjo. Po vesteh iz poučenih krogov bodo že v pričetku prihodnjega tedna začeli sestavljati besedilo pogodbe, kakor bo angleški poslanik lord Perth odpoval v London, kjer bo pogodbo še proučevala angleška vlada in bo potem 15. in 16. aprila parafirana v Rimu.

Kitajski uspehi

Sanghaj, 1. aprila. o. Davi se je razvila ogorčena bitka severno od lunghajske železnice v bližini Tajerčanga, kjer je po kitajskih poročilih padlo več tisoč Japoncev. Kitajcem se je posrečilo zopet zavzeti mesto Čiača na severu Honana, ki je važno zaradi velikega premoženja. Tudi v odseku južno od Jangeja so Kitajci priporili velik uspeh. Poročajo o zavzetju Seana na severu Čekijanga ob meji pokrajine Anhvaj.

Dr. Schacht v Bruslju

Bruselj, 1. aprila. br. Nemški poslanik je priredil predsedniku nemške države banke dr. Schachtu, ki se mudi v Bruslju, svečan sprejem, ki sta se ga udeležila tudi predsednik belgijske vlade in predsednik nemško-belgijske trgovske zbornice.

novi fazo svojega razvoja. Zato gre spravi med Poljsko in Litvo, čeprav iz gleda na prvi pogled le lokalnega značaja, tudi velik evropski pomen.

Prezident Roosevelt proti diktaturi

Warm Springs, 1. aprila. b. Tukaj se mudi na dopustu prezident Roosevelt, ki je novinarjem na vprašanje, v kakšno smer misli kreniti v vodstvu državnih poslov odgovoril: Nikdar nisem mislil in ne mislim na uvedbo kakke diktature v Zedinjenih državah. Kakor vi, sem tudi jaz proti sleherni diktaturi v Ameriki in to iz enostavnih razlogov: 1. kjer nimam sam nobenega nagnjenja, da bi postal diktator. 2. ker nimam zadostnih lastnosti. 3. ker predobro poznam zgodovino in obstoječo diktature, da bi demokracijo, kakršna je v Zedinjenih državah, spremenil v diktaturo.

Blum zavlačuje odločitev

Pariz, 1. aprila. o. Kakor se je zvedelo iz vladnih krogov, je ministrski predsednik Blum odgodil sejo vlade na ponedeljek, ko bo razpravljala o novih finančnih načrtih. Debatu v parlamentu se bo pričela v torek. Blum upa, da mu bo do nedelje uspelo končati stavko v kovinski industriji.

Sivši lichtensteinski vladar se preseli v ČSR

Praga, 1. aprila. AA. Knez Fr. Lichtensteinski, bivši vladar države Lichtenstein, čigar odstop je pred kratkim zbudil zanimanje v javnosti, se bo poročil nekaterih pravih listov preselil na Češkoslovaško, kjer ima na južnem Moravskem posestvo. Tu misli ostati delj časa.

Pred občinskimi volitvami na Češkoslovaškem

**Nova ureditev pridobitve in izgube državljanstva
Vsa zborovanja in manifestacije prepovedane**

Praga, 1. aprila. b. Kakor znano, so bile v začetku novega leta napovedane občinske volitve v velikem številu občin odložene na kasnejši termin. V poučenih krogih trdijo, da so o tem te dni ponovno razpravljali v političnem odboru ministrskega sveta in se pričakuje razpis volitev takoj po aprilskem političnem premirju, torej morda že v začetku maja. Malo verjetno je, da bi bile volitve razpisane kasneje, ker bo v juniju vsesokolski zlet in bi zaradi priprave na volitve ne bile priporočljive. Volitve naj bi se izvedle v dveh etapah, in sicer v približno dveh tretjinah od vseh 15.000 češkoslovaških občin. Med občinami, v katerih bodo volitve razpisane, je tudi Praga. S tem razpisom želi vlada napraviti prvi korak k zadovoljitvi nemških zahtev. Od Nemcev bo sedaj po splošni sodbi odvisno, kako bodo razumeli in upoštevali to nedvomno dobro voljo vlade.

Prepoved političnih zborovanj

Praga, 1. aprila. b. Kakor doznava oficiozni »Slovensky hlas«, je politični komite ministrov včeraj sklenil, da razširi velikonočno premirje na ves mesec april za vso državo. Od danes naprej so v ČSR prepovedana vsa politična zborovanja in podobne prireditve. Pristojne oblasti v državi bodo še tekom današnjega dne prejele posebna navodila za izvajanje tega sklepa.

Praga, 1. aprila. h. Uradno se objavlja, da so od 1. do 31. aprila prepovedana vsa politična in slična zborovanja na vsem teritoriju države.

Predsednik sudetske stranke pri dr. Hodži

Praga, 1. aprila. h. Uradno se objavlja, da je ministrski predsednik dr. Hodža danes sprejel deputacijo Henleinove stranke, in sicer predsednika poslanskega kluba dr. Kundta, njegovega namestnika Richterja in senatorja dr. Pfognerja. O razgovorih ni bilo izdano nobeno uradno poročilo. Kakor je zvedel vaš dopisnik, je imel ministrski predsednik dr. Hodža že pred nekaj dnevi razgovore s predsednikom poslanskega kluba Henleinove stranke in v zadnjem času tudi več konferenc z različnimi zastopniki te stranke.

Henlein odpoval v Berlin

Praga, 1. aprila. h. Včeraj je poslanec Jaksch predsednik nemške socialno-demokratske stranke izjavil v Podmoklih, da je iz diplomatskih krogov izvedel, da sta poslanca Henlein in Frank te dni odpovala v Berlin.

Socialist Jaksch o Henleinovih zahtevah

Praga, 1. aprila. b. Novi predsednik nemške socialno-demokratske stranke Jaksch, ki je zamenjal odstopivšega ministra dr. Czecha v vodstvu stranke, je govoril večaj pred odposlanci krajevnih odborov o ereh »trajnejših političnih problemih v ČSR« javil se med drugim: Nemcem je treba priznati državno politično pozicijo kot drugemu državnemu narodu Češki in moravski prostor sta nerazdružljivo spojena

v celoto in ju more razdružiti samo vojna. Henleinovi stranki prav nič ne zaveda za njene pridobitve v zadnjem času, kajti s pridobitvami so narasle tudi odgovornosti. Prav sedaj je čas, da se sklene med nemškimi in češkoslovaškim narodom pošten mir, ki bi pomenil obenem pomemben doprinos k splošnemu evropskemu miru. Upravičeno smo dvomili, ali bo vodstvo Henleinove stranke znalo izkoristiti prilike, ki se mu za to nudijo. Henleinova stranka je po svoji ideologiji nikakor ne more stremeti po enakopravnosti v državi, temveč se dejansko bori samo za svojo totalitarno oblast. Zato mislim, da bo Henleinova stranka prešla zapoved sedanje trenutka. Program nemške socialne demokracije gre danes predvsem za to, da se dobe od vlade primerna sredstva za odpravo brezposelnosti, kajti to, kar danes zahteva nemški narod v Sudetih, je samo: delo, delo in spet samo delo!

Stališče henleinovcev k vladni izjavi

Praga, 1. aprila. b. V odgovor na izjavo poslanca Uršinja, ki je v imenu vladne koalicije prečital izjavo proti avtonomističnim zahtevam opozicije, je prošil za besedo henleinovski poslanec Hodina, ki je izjavil med drugim: Izjava vladne koalicije dokazuje, da češke stranke še vedno nočejo sprejeti na znanje spremenjenega notranje-političnega in zunanje-političnega položaja. Nedopustno pa je, ako hočejo vladni poslanci govoriti tudi v imenu nemških državljanov. Mi moramo ponovno opozoriti na vse naše dosedanje izjave. Dasi neprestano govorite o sporazumu, vam vendar ne priznavamo niti dobre volje za temeljito rešitev nacionalnega problema.

Nato je opozicijo, zlasti Madžare, ki so ubrali sentimentalno noto o »slovaskih bratih« ostro zavrnil, slovski socialni demokrat Benda, ki je pozval patra Hlinko, naj čimprej zapusti madžarske renegate in naj se pridruži češkoslovaški fronti.

Nov državljanski zakon na Češkoslovaškem

Praga, 1. aprila. b. Vlada je po večerajšem posvetovanju sklenila predložiti parlamentu besedilo novega zakona o državljanstvu, kakor je sedaj dokončno odobreno. Posamezne določbe so že znane. Nanovo so prišle v zakon samo še nekatere politično pomembne določbe, ki jih je vlada narekoval sejanji položaj. Tako na primer določba, da mora oblast pri podeljevanju češkoslovaškega državljanstva zlasti paziti tudi na to, da proleček, kolikor to zahtevajo okoliščine, obvlada češki jezik, nadalje določba, da pridobi inozemka, ki poroči češkoslovaškega državljanca, češkoslovaško državljanstvo samo po pristanku notranjega ministrstva, dočim je doslej veljala določba avtomatične pridobitve državljanstva. Povsem političnega značaja so tudi določbe o črtanju iz državljanstva, ki je mogoče v petih taksativno določenih primerih: 1. protidržavno ravnanje doma; 2. protidržavna propaganda v tujini; 3. beg v tujino zaradi izognitve vojaški dolžnosti; 4. vstop v kako tujo armado; 5. pridobitev tuje državljanstva brez prošnje za pridobitev češkoslovaškega.

Vatikan o poslanici avstrijskih škofov

Poslanica je bila objavljena brez sporazuma z Vatikanom — Novo pismo dunajskega nadškofa

Vatikan, 1. aprila. AA. »Osservatore Romano« objavlja tole uradno sporočilo v zvezi z raznimi razlagami glede zadnjega pisma avstrijskih škofov:

»Pooblašeni smo izjaviti, pa naj ima proglas avstrijskih škofov že kakršenkoli politični značaj, da je bil formuliran in podpisan brez vsakega predhodnega sporazuma ali odobritve svete stolice. Zaradi tega je avstrijski episkopat sam odgovoren za njega.«

Dunaj, 1. aprila. AA. Poluradno se objavlja: Glede na vesti v nekaterih listih o proglasu avstrijskih škofov, je dunajski nadškof dr. Innitzer poslal pokrajinskemu voditelju Burecku pismo, v katerem smatra za potrebno, da razloži nekatere podrobnosti, oziroma popravi gotove trditve tujega časopisa.

To časopisje je namreč objavilo, da spravišajo proglas avstrijskih škofov v zvezi z obiskom, ki ga je naredil papeški nuncij v Berlinu pri nemškem zunanjem ministru v. Ribbentropu. »Svečano izjavljamo, pravi nadškof dr. Innitzer v tem pismu, da proglas avstrijskih škofov nima nikake zveze z obiskom papeškega nuncija v Berlinu. Ta proglas je spontan izraz avstrijske duhovščine.«

Zatem je dr. Innitzer v tem pismu tudi izjavil, da sta stališče in proglas avstrijskih škofov naravna posledica nemške zavednosti in nemške krvi. Avstrijski škofje in vsi verniki se zavedajo tega zgodovinskega trenutka in ponovno naglašajo svojo vdanost nemškemu rajhu in zahtevajo po nedeljivosti nemške države in cerkve.

Göring v slovenskem delu Koroške

Maršal je prevzel pokroviteljstvo nad boroveljsko industrijo — Pozdravili so ga tudi Slovenci — Kancelar Hitler pride danes v Gradec

Celovec, 1. aprila. d. Maršal Göring se je sredi, ko je ob 17.30 pregledal v Celovcu razne formacije, ki so prišle k njegovemu sprejemu, odpeljal se na Humberg v občini Katmarz ves, ker so mu sporočili, da čaka tam nanj 5.000 ljudi že od 13.30. Zbrani so bili na Humbergu tudi delavci iz boroveljskega in bistriškega okraja. Na maršala je napravil posebno velik vtis veličasten pogled na ogromne pečine Karavank. Deželni svetnik Mayer-Kaibitsch mu je pri tej priliki pojasnjeval razne posebnosti pokrajine, boroveljski župan pa ga je naprosil, naj prevzame pokroviteljstvo nad Borovljami in njeno industrijo, na kar je tudi pristal. Boroveljski puškarji so Göringovo počastili lepo lovsko puško. K sprejemu so se zbrali tako Nemci kakor Slovenci. Zvečer se je Göring ponovno pohvalno izrazil o lepem vtisu, ki ga je napravil nanj ta sprejem.

Dunaj, 1. aprila. AA. Hitler pride jutri v Gradec in bo imel velik govor. V Avstriji ostane nekaj dni, 9. aprila pojde pa najbrže na Dunaj. Mislijo, da bo Hitler ostal na dan plebiscita na Dunaju in da bo tam tudi glasoval.

Proglas koroških Slovincem

Celovec, 1. aprila. d. Današnji »Koroški Slovinci« objavlja oklic, naslovljen na koroške Slovence in podpisan za slovenske organizacije na Koroškem od dr. Franca Petka in dr. Joska Tischlerja. V oklicu se pozivajo koroški Slovenci, naj glasujejo pri ljudskem glasovanju 10. aprila za vodjo Adolfa Hitlerja in za izvršeno združitev Avstrije z Nemčijo. Oklic je utemeljen s tem, da narodni socializem Adolfa Hitlerja proglasa narodnost za božjo stvar in smatra nezvestobo ali nasprotovanje narodu, v katerem je kdo rojen, za protinaravno in zato za sramotno. Narodni socializem pozivlja vsakogar k dejavni službi v narodni družini in v narodnem občestvu.

Dalje pravi oklic, da je »v državopolitičnem pogledu volja večinskega naroda za narodno manjšino postava. 13. marec 1938 je ustvaril za nemški narod in za nas koroške Slovence nespremenljivo dejstvo. Kakor so bile Karavanke do 13. marca 1938 državna meja nemške Avstrije, tako so in ostanejo za naprej meja Velike Nemčije. Mi koroški Slovenci želimo v deželi politično pomirjenje, kulturni in gospodarski napredki, ki se nam obeta v novi, veliki državi. Zato bomo šli 10. aprila vsi brez izjeme na volišče in z glasovnico dali izraza našemu zadržanju napram državi z »ja«.

Ta »ja« v smislu narodnega socializma ne spreminja ničesar na naši pripadnosti k slovenski narodnosti in v razmerju do materinskega našega jezika. Nacionalna nemška država s pojmovanjem narodnosti, kakor ga je začrtal sam vodja nemškega naroda in rajha Adolf Hitler, mora nujno spoštovati tudi drugo narodnost. To medsebojno spoštovanje terjajo tudi obojestranski državni interesi. Nemčije in Jugoslavije in zato bodo naš »ja« dne 10. aprila 1938 končno izraz naše želje prijateljstva obeh sosednjih držav.«

Glasovanje gradiščanskih Hrvatov

Dunaj, 1. aprila. AA. DNB: Pooblaščenec Hrvatov iz Gradiščanske dr. Lovrenc Karal je v večeršnjih številkah »Hrvatskih novine« objavil proglas, v katerem poziva svoje rojake, da naj 10. aprila glasujejo za Veliko Nemčijo. V proglasu stoji med drugim:

»Hrvatski narod v Avstriji priznava nemško vodstvo in ve, da bo Nemčija tudi v Avstriji razširila srečo in blagostanje. Niti en Hrvat ne sme 10. aprila biti odsoten in se ne sme držati glasovanja. Vsak glas Hrvata mora biti zelo odločen in poln zaupanja.«

Aretacije Židov v Burgenlandu

Dunaj, 1. aprila. AA. Poluradno se objavlja: Židovska brzojavna agencija širi vesti po kateri so baje aretirali v Burgenlandu vse žide in zaplenili vse njihovo imetje. Glede na takšne glasove izjavljajo v tukajšnjih poučenih krogih, da so bile aretacije v Burgenlandu v mnogih primerih preventivnega značaja in da niso tako množične, kakor to tudi omenjena agencija trdi. Točno število aretiranih židov je ta trenutek težko ugotoviti, ker jih stalno izpuščajo iz zaporov. Prav tako ni res, da bi bilo zaplenjeno židovsko imetje, temveč

Beležke

»Samouprava« in »Slovenec«

Nedeljski »Slovenec« je objavil z debelimi črkami kot svojo največjo senzacijo na čelu lista vest: »Leon Blum je hotel izvesti mobilizacijo za pomoč rdeči Španiji. Angleška vlada je pustolovščino na račun Francije preprečila.« Organ Kopitarjeve ulice je vedel povedati, da je pripravljali Blum vpad dveh francoskih divizij v Španijo kjer naj bi zaustavile prodiranje čet generala Franca. Po sodbi »Slovenca« je hotela »ljudska fronta« žrtvovati Francijo, da bi v Španiji zmagal komunizem.

Pred nami leži glavni organ JRZ »Samouprava«, ki razpravlja o »Slovenčevih« senzacijah v posebnem uvodniku z naslovom »Lažnjiva uzbuna«. List ugotavlja, da so bile vse vesti o nameravani francoski intervenciji v Španiji grda intriga. Med drugim pravi: »Spominjamo se še, kako so zvonili telefoni na vse strani sredi tega meseca in iskali potrdila za vest o »francoski intervenciji«. Nekateri, ki žele za vsako ceno nemir v Evropi, so težko pričakovali potrdila te vesti. Ko niso dobili njene potrditve v nobenem uradništvu, so sedli za radio in željno iskali potrdila te senzacije. (Izgleda, da pri »Samoupravi« prav tako ne čitajo »Slovenca«, kakor pri »Slovencu« ne »Samouprave«. Op. ur.) Kljub vsemu temu so poskušali ti ljudje prevariti tudi druge, da so čuli o francoski intervenciji v radiu. Nihče ni izvelel meča. Eno razočaranje več za naše skrajne levčarje.«

Končno priblija »Samouprava«, da se je »laž o francoski intervenciji v Španiji pokazala kot zelo plitka in prav nič uspešna.«

Položaj Jugoslavije

»Samouprava« je napravila za poslednji dan starega proračunskega leta bilanco uspehov vlade JRZ. V tej bilanci čitamo med drugim, da je Jugoslavija danes v vrsti najbolj urejenih držav. Prav tako je najmirnejši predel Evrope. V prijateljski zvezi s vsemi sosedi uživa spoštovanje cele Evrope ter se konsolidira na vseh poljih. Poprosi se vidijo napori mladega in močnega naroda, ki napreduje z največjim uspehom. Trgovina se razvija kakor še nikdar dole. Državne finance so urejene. Domače gospodarstvo se osamosvuje od vpliva tujega kapitala. Ves narod je združil vse svoje sile, da bi čim bolj napredoval. Izvor vsega tega velikega blagostanja je vlada dr. Milana Stojadinovića, ki je preokrenila ves naš položaj za 180 stopenj. Zanesla je v naše notranje politično življenje nov duh, ki se odraža kamorkoli pogledamo. Razvija se industrija. Umetnost napreduje in na vseh poljih narodne delavnosti je mogoče ugotoviti samo napredek in otipljive uspehe. Novo sprejeti proračun bo nudil nova sredstva za nove podvige na vseh poljih.

Sreska skupščina JNS v Ljubljani

Redni letni občni zbor sreske organizacije JNS za mesto Ljubljano bo v petek, 8. t. m. v kazinski dvorani Dnevni red je običajen, kakršnega določajo strankina pravila.

Seja Slovenske sokolske zveze

V torek 12. t. m. se bo v Beogradu sestala predsedstva slovenske Sokolske zveze. Udeležili se je bodo predstavniki vseh sokolskih organizacij, včlanjenih v tej zvezi, to je predstavniki jugoslovenskega, češko-slovenskega in ruskega Sokola ter bolgarskega Junaka. Seja bo v prostorih Saveza SKJ.

Kje dom je moj?

V času, ko je postala bratska Češkoslovaška predmet najresnejših razprav v prestolnicah zapadnih demokracij, ki gledajo v njej poslednji otok demokracije v srednji Evropi, tudi mariborski Peter Rešetar v »Slovenskem gospodarju« ni mogel molčati. Napisal je sledečo duhovito rešetarstvo domoljuba: »Kde domov moj? Čehi pojejo svojo himno: Kje dom je moj? Zelo jim želim, da ne bi peli samo te prve vrstice.«

Vsak komentar k tej domisljici je nepotreben. Vsekakor si jo lahko gospod zatakne za ogledalo.

Zanimiva razsodba

Pred sodnikom poedincem novosadskega sodišča Niketičem je bila te dni razprava o tožbi ekonoma in dobrovoljca Djoke Buvača proti narodnemu poslancu JRZ dr. Djordiju Jovanoviću iz Zablja v Vojsvodini. Tožitelj Buvač je zahteval od toženega narodnega poslanca dr. Jovanovića 25.000 dinarjev kot odškodnino za stroške, ki jih je imel pri agitacijski kampanji zanj pri volitvah 1. 1927. in 1935. Po mnenju Buvača je bil dr. Jovanović izvoljen predvsem zaradi njegove agitacije.

Sodišče je tožbo zavrnilo z utemeljitvijo, da je tožitelj ponovno prejel od dr. Jovanovića denarne nagrade in da sodišče sploh ne more priznati takšnih zahtev, ker zakon o volitvah narodnih poslancev proglasa sprejemanje in objubljanje nagrad za volilno agitacijo za nemoralno in nedovoljeno sredstvo.

Resolutni hrvatski kmetje

V zagrebških lovskih krogih živahno komentirajo nastop kmetov, organiziranih v Gospodarski slogi v Veliki Gorici, proti licitaciji lova v tej občini. Do sedaj so bila lovišča velikogoriške občine v zakupu zagrebških lovcov. Pri nedavni licitaciji pa se je pojavila Gospodarska sloga in prevzela v zakup lovišče za mnogo nižjo zakupnino od dosedanjega. Zaradi tega so se zagrebški lovci pritožili. Razpisana je bila nova licitacija, ki je bila v sredo dopoldne. Ko se je pripeljal večje število zagrebških lovcov, da se udeležijo licitacije, so jih ustavile množice kmetov in zahtevale od njih, da se ne udeležijo ponovne licitacije. Zagrebčanom ni preostalo drugega, kakor da so se umaknili, posebno še, ker so grozili kmetje, da bodo pobili vsa divjačino, če izdajo lovišče zagrebška »pukvarjena gospodstva«. Posebno hudi so bili kmetje na predsednika Hrvatskega lovskega društva, vseučiliškega profesorja dr. Zorčiča, ker se sumijo, da je on s svojimi zvezami izposloval razveljavljanje prve licitacije.

Državni proračun stopil v veljavo

Beograd, 1. aprila. p. »Službene Novine« so danes objavile proračun in finančni zakon za 1. 1938/39, ki je s tem stopil v veljavo.

Mednarodna letalska razstava v Beogradu

Beograd, 1. aprila. p. Beograjski aeroklub namerava ob koncu tega meseca prirediti na beograjskem sejmu veliko mednarodno letalsko razstavo. Priprave so v polnem razmahu. Razstava bo odprta od 28. aprila do 13. maja. Na njej bo mnogo tujih trdk razstavilo svoja letala različnih tipov, v znatnem obsegu pa bo na njej zastopana tudi naša letalska industrija. Danes so pripeljali v Beograd konstrukcijo 74 metrov visokega železnega stropa, ki ga rabijo za vezbanje skokov s padobranci.

Obiski Nj. Vel. kraljice Marije

Beograd, 1. aprila. AA. Nj. Vel. kraljica Marija je danes dopoldne obiskala osnovno šolo kralja Petra II., dom slepih deklet in otroško zavetišče ženskega pokreta v Beogradu. V osnovno šolo kralja Petra II. je prispela ob 10.30. Sprejeli so jo predstojniki šole in prosvetni minister Dimitrije Magarašević. Po pozdravu je kraljica Marija obiskala nekaj razredov šole, kjer se je prisrčno razgovarjala z otroki. Neka deklica ji je izročila krasen šopek belih nageljnov. Pri odhodu so jo učenci navdušeno pozdravljali z vzkliki.

Kmalu po 11. je prispela kraljica v dom slepih deklet, ki stoji pod njeno visoko zaščito. Gojenke šole so kraljici priredile prisrčen sprejem. Kraljica Marija je izrazila svoje veliko zadovoljstvo nad uspehi,

Večji učinek

Nova biološka raziskovanja so dognala, da razni glivici slični organizmi povzročajo srbeč, tvorbo prihlaja in izpadanje las. To dejstvo se je takoj praktično uporabilo pri Trilisu, KER TRYLISIN VEDNO VZPOREDNO KORAKA Z VEDO. Trylisin je sedaj dodana posebna substanca, ki osvobuje teme in lase teh škodljivcev, ki stalno ogrožajo Vaše lase. Trylisin je vsled tega še učinkovitejša in popolnejša biološko sredstvo, ki hrani, krepi in vzdržuje Vaše lase zdrave, odstranja prihlaj in preprečuje izpadanje las.

Fond za podpiranje onemoglih delavcev

Zagreb, 1. aprila. o. Pred odhodom v Beograd je minister za socialno politiko Cvetković podpisal v kabinetu generalnega direktorja SUZORja pravilnik o ustanovitvi in uporabi fonda za podpiranje delavcev v onemoglosti in starosti. Glede na ta pravilnik je načelnik ministrstva za socialno politiko Dušan Jeremić izjavil med drugim naslednje:

Po tem pravilniku se ustanavlja pri SUZORju v Zagrebu fond za podpiranje delavcev, ki niso mogli doseči pravice do invalidske ali starostne rente, ker se je do slednjega odlašalo izvajanje starostnega zavarovanja delavcev, ki bi morali biti izvedeno do leta 1925. Od predpisanega prispevka za starostno zavarovanje se bo v prvih petih poslovnih letih izločilo po 6 odstotkov na leto, v naslednjih petih poslovnih letih po

4 odstotke, v nadaljnjih petih poslovnih letih pa po 2 odstotka. Skupna vsota bo znašala okrog 60 milijonov. Od te vsote se bo izločilo okrog 10 milijonov za zdravilne članke, ki so onemogli in so izgubili pravico do zdraviljenja v bolniški panogi zavarovanja. Podpore iz tega fonda za onemoglost in starost se bodo določile po zavarovanem zaslužku zavarovanega člana v zadnjih treh kolodarskih letih pred letom, v katerem je bila vložena prijava za podporo. Mesečna podpora bo znašala 60 do 200 din. Osebe, ki izpolnjujejo pogoje pravilnika, se imajo prijaviti okrogznim uradom, na čigar ozemlju žive, in sicer najkasneje do 1. julija, ostali pa v roku enega leta od dneva, od katerega izpolnjujejo pogoje. Podpore bodo pričeli dajati s 1. decembrom tega leta.

Turnir v Lodžu

Lodž, 1. aprila. Z večeršnjim kolom je prešel turnir v zadnjo tretjino. Pirčvo vodstvo se tudi to pot ni omajalo. V ortodoksnem damskem gambitu je kmalu dobil premoč nad Sulikom in bo najbrže z nevarnim prostim kmetom zmagal. Petrov je z lepo pozicijsko igro privrabil švedskemu velemojstru Stahlbergu prvi poraz. Foltys je v Collejevem sistemu igral preveč pasivno in je po slabem odporu izgubil proti dr. Tartakowerju. Steiner in Eliskases sta remizirala. Regidzinski je porazil Kolskega. Angleška igra Appel : Menšikova se je razvijala zelo napeto in je Menšikova doživela poraz le zaradi hude napake. Frydman je v slovanski obrambi v damskem gambitu igral boljše in je porazil Najdorfja na lep način. Gerstenfeld je prekinil sicilsko partijo proti dr. Seitzu v poziciji, v kateri ima enega kmeta več.

Pri nadaljevanju prekinjenih iger je Foltys porazil dr. Seitzu, Gerstenfeld pa je remiziral s Sulikom.

V X. kolu je Petrov porazil Frydmana, Appel Najdorfja in Foltys dr. Seitzu. Partije Menšikova — Kolski, Regidzinski — Tartakower, Eliskases — Pirč in Sulik — Gerstenfeld so se končale remis. Steiner in Stahlberg sta prekinila.

Stanje po XI. kolu: Pirč 7 in pol (1), Eliskases in dr. Tartakower 7, Stahlberg 6 in pol (1), Petrov 6 in pol, Appel, Foltys in Regidzinski 6, Gerstenfeld 5 in pol (1), Frydman 5 in pol, Kolski 5, Steiner 4 in pol (1), Najdorf in Sulik 3 in pol (1), Menšikova 3 in dr. Seitz in pol (1).

Nesreče pri ameriških pomorskih manevrih

Honolulu, 1. aprila. w. Veliki mornariški manevri v Tihem oceanu so imeli za posledico že mnogoštevilne nesreče. Po nekem uradnem poročilu se je doslej ubilo 24 letalcev. Od večeraj pogrešajo zopet veliko bombno letalo s 6 možmi posadke. Splošno računajo, da so se tudi ti letalci ubili. Druga večja nezgoda se je pripetila pri Honolulu, kjer se je za vajo izkrcalo 1400 mornarjev v nemirnem morju. Valovi so vrgli 9 čolnov ob skale, pri čemer so se trije popolnoma razbili in je bilo 8 mož hudo ranjenih.

Sreča v nezgodi vojaškega letalca

Praga, 1. aprila. w. Večraj dopoldne se je pripetila blizu Prage nenavadna letalska nezgoda. Vojaško letalo je približno 1000 m visoko izvajalo razne akrobacije in looping. Nenadoma se je odvezal jermen, s katerim je bil letalec privezan v letalu, zaradi česar je zletel v globino. Približno 200 m nad zemljo je drzni pilot odprl padalo in se rešil. Letalo je nekaj minut pozneje padlo na zemljo in se razbilo.

Huda nesreča v Le Havreu

Le Havre, 1. aprila. w. V tukanjskem pristanišču se je danes pripetila huda nesreča, pri kateri je utonilo 8 mornarjev. Nekaj petrolejski parnik se je s tako silo zaletel v pristaniški vtičlec, da se je slednji v nekaj minutah potopil. Od posadke so mogli rešiti samo 2 mornarja.

Iz zdravstvene službe

Beograd, 1. aprila. AA. Imenovan je za asistenta splošne državne bolnišnice v Ljubljani v 7. skupini dr. Slavko Rakovec.

Minister Alfieri v Trstu

Trst, 1. aprila. h. Minister za ljudsko kulturo Alfieri se je na povratku od otvoritve italijanske razstave v Beogradu za en dan ustavil v Trstu. V velikem Verdijevem gledališču je imel zborovanje, v katerem je izročil Trstu in njegovemu prebivalstvu prisrčne pozdrave Mussolinija ter slavil dukovne vrednote tega starega mesta, ki je srušil vsakega Italijana tako blizu. Rekel je, da je Trst ena najpomembnejših trdnjav italijanske moči in da bo Mussolini moč tega mesta še bolj povečal.

Hitlerjeva čestitka Mussoliniju

Berlin, 1. aprila. h. Kancelar Hitler je poslal italijanskemu predsedniku Mussoliniju naslednjo brzojavko: »Pošiljam vam kot maršalu imperija svoje prisrčne pozdrave. Združujem jih z voščili za veličino fašistične Italije.«

Nov direktor zagrebške mestne elektrarne

Zagreb, 1. aprila. o. Ban dr. Ružić je potrdil imenovanje inženjerja Ribića za ravnatelja mestne električne centrale. Inž. Ribić je bil doslej višji železniški uradnik in je znan strokovnjak. Proti njemu se je vodila huda kampanja, ker ga proglasio za pristaka JNS. Položaj ravnatelja mestne električne centrale se namreč smatra za najvažnejše mesto v občinski službi. Tudi dr. Maček je bil postavil svojega kandidata.

Napredovanja

Beograd, 1. aprila. AA. Napredovali so v 9. skupino učitelji in učiteljice: Dušan Bertok iz Ponikve, Ljudmila Burja iz Strukovec, Josip Kožuh iz Nalika, Bogomir Cerar iz Koprivnjah, Stanislav Novljan iz Grakovca, Stanislav Tik od Sv. Pavla (Celje), Ivan Tomšić iz Arčid, Nada Milovanović, Gabriel Kastelic iz Ššavine, Ludvik Andolšek iz Karlovice (Kočevje), F. Franc iz Ražanburga, Hermina Potočnik iz Negove, Adolf Grum iz Podgorja (Slovenjgradec), Emil Hamersmit iz Dola (Laško), Miran Kolšek od st. Janža (Ptuj), Marjan Binter iz Grosuplja, Alojzij Seneković iz Vrat (Dravograd), Tatjana Novak iz Martjanec, Murska Sobota. Nadalje učiteljice ženskih ročnih del: Marija Preškar v Mariboru, Leonora Berginc v Brezicah, Marija Heric v Poljčanah, Marija Simončič v Zavrčju in Vera Lunder v Trbovljah. V 10. skupini: Cecilija Kočar, D. M. v Polju, Milena Pirošček iz Murske Sobot, Cecilija Koleča iz Jesenic, Neža Nikolić iz Sodražice, Cecilija Počar iz D. M. v Polju.

Vlom v prostore beograjskega OUZD

Beograd, 1. aprila. p. Neznani vlomci so v pretekli noči vdrli v blaginjske prostore beograjskega OUZD. Vlomili so v blaginjo v kateri je bilo 380.000 gotovine, posesti pa se jim je odprti le en predal in odnesli iz njega 27.000 din. Preiskava je do večera ostala brez pravega uspeha.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Delno oblačno v vsej državi, toplota brez posebnih sprememb. Zagrebška: Vedro, all lahko oblačno vreme, toplo. Dunajska: Pretežno jasno, podnevi toplo.

Naši kraji in ljudje

Smrt vnetega sokolskega delavca

Gorenja vas, 1. aprila

Včeraj popoldne je umrl v Gorenji vasi v 74. letu starosti posestnik in trgovec g. Vlacav Paleček, ki ga je bila pred nekaj tedni zadela kap. Pokojnikova trgovina s čipkami je znana daleč preko Poljanske doline in po tujem svetu. Z njegovo ime pove, da je bil pokojnik Čeh. Kot mlad fant je po dosluženi vojaščini stopil v orožniško službo in prišel kot orožnik v Gorenjo vas. Tu je pustil orožniško službo in stopil kot solastnik v trgovino svojega tasta. Kmalu se je osamosvojil in si pridobil sloves dobrega trgovca, posebno v čipkarski stroki.

Pokojnik zapušta večjo družino, ki je vzgojena v odlično narodno naprednem duhu, kakor je bil sam odlično naprednega prepričanja in kot Čeh neomajen Sokol. Nemajhna njegova zasluga je tudi, da se je ustanovil Sokol za Gorenjo vas—Poljane in da se je postavil Sokolski dom v Gorenji vasi. Na njegovih ramah je snelo do kakaj dela pri graditvi. Zraven tega pa je bil tudi vnet delavec na združnem področju.

Vrlemu nacionalistu in zavednemu Sokolu bodi ohranjen časten spomin. Zalujoči družini naše iskreno sožalje!

Klaus na svobodi

Maribor, 1. aprila

Veliko pozornost je vzbujala v policijskih krogih okolnost, da je državno tožilstvo na predlog preiskovalnega sodnika v zadevi preiskave »konzula« Klausa odredilo, da se »konzul« izpusti na svobodo in sicer zaradi tega, ker se je preiskovalni sodnik postavil na stališče, da so očitana dejanja civilno pravnega značaja. O tem predlogu je bilo tudi obveščeno predstojništvo mestne policije, ki je dopolnilo poslalo svoje organe v tukajšnje jetnišnice, da spet prevzamejo »konzula« in ga spravijo ponovno v policijske zapore. Storjeni so vsi koraki, da bo izgnan iz naše države, a do pravomočnosti postopka so »konzula« spravili v odgojsko celico, kjer čaka na svojo nadaljnjo usodo.

Zanimive najdbe v strugi Ljubljane

Vrhnika, 1. aprila

Med Vrhniko, kjer je stala nekoč rimska naselbina, pa do bližine Bevk je Ljubljana plitka. Na raznih krajih so tod že večkrat našli na dnu črepinje, sulice, kosti, kar pa so nevedni najditelji običajno spet zavrgli kot brezpomembno šaro. Prof. Šmid je svojčas to iskal starine ker je slutil, da so morali na mestu prebresti reko razni narodi, ki so dreveli preko naših pokrajin v Italijo.

Kakih 600 m od Bevske vodne opazovalnice navzgor se je breg Ljubljane na več mestih vdrl. Stranski pritisk je povzročil, da se je dvignilo dno reke in iz glinastih plasti so se prikazale zanimive najdbe. Sinovi grofa Lichtenberga so pri ribolovu nabrali nekaj sulic, kopja, črepinje starih posod in jih spravili domov. Ko so neke kepe glin vrgli na tla, se je odkrutil košek okamenele skorje in pokazala se je lepa modra plošev. Kmalu so izluščili iz gline lepo stekleno skledico modre barve z belimi, polzasto zavitim lisami, ki so v steklu podobne povprečnim prerezom pokončnih rastlinskih stebel. Takega stekla v današnjih časih ne morejo izdelovati nikjer, čeprav so to že ponovno poskušali v Italiji. Zato je bilo takoj jasno, da gre za važno zgodovinsko najdbo. Skledico so si ogledali poleg zastopnika ljubljanskega muzeja tudi nekateri zasebni ljubitelji starinskih zbirk, ki so jo hoteli odkupiti. Najditelji pa na doslej ponudeno vsoto še niso pristali.

Najdene tisočake je porabil zase

Ptuj, 1. aprila

Tukajšnji stavbenik g. Anton Treo je pred dvema tednoma v mestu izgubil 3000 dinarjev. Izgubo je takoj prijavil policiji, ki najditelja sprva ni mogla izslediti, sam pa se ni hotel javiti. A te dni se je zaveval nenadno razjasnila. Policija je odkrila osebo, ki je našla denar, in pa osebo, ki je denar porabil zase. Dognalo se je, da je denar našel neki mladoletni krojaški vajenec. Ta je denar izročil svojemu mojstru, ki ima v Ptuj svoje delavnice. Mojster je za ta denar fantu kupil hlače, vester ostali denar pa je porabil za 25 kg masti za novo posodo, za najemnino, za davčne zaostanke in podobno, tako da mu je ostalo še 357 Din. Denar in nakupljeno blago je policija zaplenila.

Kaže, da je mojster zavedel fanta, ki ga je na ta način tudi oskodoval, zakaj če bi fant zanesel znesek na policijo, bi dobil predpisano najdenino. Mojster in njegov vajenec se bosta morala zagovarjati pred sodiščem.

Rudarji za zboljšanje prejemkov

Trbovlje, 28. marca

Zaradi znatnega podraženja življenjskih potrebščin bo, kakor kaže, letos več medznih gibanj. Sedanja draginja in zaslužki delavstva, to nikakor ne gre vkup. Tudi na Hrvaškem toži delavstvo nad draginjo in nizkimi mezdami, ki niso več v skladu s podraženjem življenjskih potrebščin.

Delavstvo, zaposleno pri Trboveljski premogovni družbi, se pripravlja na sklepanje nove kolektivne pogodbe, ki bi ustrezala sedanjim razmeram. Rudarji niso odpovedali sedaj veljavne pogodbe, pač pa zahtevajo povišanje mezd in nekatere druge dobrine. Zavežijo tega se je v nedeljo zbralo v Delavskem domu v Trbovljah nad 100 delegatov iz črnih revirjev, ki so razpravljali o sedanjem stanju vsega delavstva.

Zastopniki strokovnih organizacij so poročali o želji Trboveljske premogovne družbe, da bi se nova kolektivna pogodba sklenila za vse delavstvo, zaposleno pri TPD in sicer za daljšo dobo. Razpravljali so o taktiki meznega gibanja. Po daljši debati je bil soglasno sprejet sklep, da je treba na razpravi ki bo 5. aprila v Ljubljani med zastopniki delavstva in TPD,

Razdeljevanje Auerspergovega veleposestva Zemljo naj dobijo tisti, ki so jo res potrebni

Toplice, 29. marca.

Kakor je »Jutro« že poročalo, so pričeli razdeljevati zemljo Auerspergovega veleposestva med interese, ki imajo malo ali nič svojega zemljišča. Ker je v občini mnogo družin, ki so potrebne zemlje in tudi mnogo takih, ki bi radi še več imeli, dasi niso neobhodno potrebni, je povsem umerno, da bo v odprtih rokah vloženih proti prvotni razdelitvi več pritožb na državno upravo razlaščenih veleposestev. Eni se pritožujejo proti premali odmer zemljišča, drugi proti temu, ker so bili prezrti in niso ničesar dobili, medtem ko so drugi manj potrebni dobili. So pa tudi taki, ki niso ničesar dobili, ker se niso potegovali, ker se jim je reklo, da kdor nima nič lastne zemlje niti lastne hišne številke, ne more priti pri razdelitvi v posest.

Tako bo državna uprava razlaščenih veleposestev prejela večje število pritožb, ki jih bo treba previdno rešiti. Kajti pritožbe bodo upravičene in neupravičene. Vsekakor pa mora obveljati pravilo, da naj dobe zemljo v prvi vrsti take družine, ki nimajo nič svojega zemljišča in kopčo otrok ter morajo živeti edino od borgega zaslužka svojih rok. V drugi vrsti morajo priti v posest velike družine, ki imajo le bil malega zemljišča.

Vsem interesom nikakor ne bo možno ugoditi, ker ni toliko sveta za razdelitev, toda to, kar je, naj se razdeli z vso previdnostjo na podlagi posestnih listov, predvsem pa onim, ki se niti s posestnimi listi ne morejo izkazati.

podrobno ugotoviti, kaj prav za prav družba nudi, da se mezdne razmere delavstva ureduje. Dalje je bila soglasno sprejeta zahteva, da se za posamezne obrate ločno obravnavajo kolektivne pogodbe delavstva. Enako naj delavski zastopniki zainteresirajo TPD, da nakaže za letošnje veliko noč nabavni prispevek v denarju.

Na predlog pregledovalca računov g. dr. Jura Hrašovca in pregledovalke računov gđ. Debelakove sta prejela blaginjak in blaginjakarka razrešnico s pohvalo. Odbora sta v glavnem ostala dosedanja. Pri slučajnostih je g. dr. Jura Hrašovec priporočal, da bi vsakdo opremil svojo korespondenco z narodnim kolkom CMD in tako stalno podpiral veliko narodno-obrambno delo Družbe sv. Cirila in Metoda.

Skrb za dober kmečki naraščaj v Prekmurju

Naše učiteljstvo v Prekmurju skrbi tudi za vzgojo mladine po dovršeni šolski dobi. Prireja tečaje, vodi igre in pevske zборе, pri čemer budi mladino k narodni in državljski zavesti, kar je za mnoge tamkajšnje obmejne kraje, ki so napol ponemčurjeni, velikega pomena.

Tako se je nedavno vršil v obmejni vasi Radmožancih na tamošnji trirazrednici trimesečni kmetijski pripravljalni tečaj, ki je bil te dni z lepim uspehom zaključen. Tečaj je redno obiskovalo 28 tečajnikov. Vodil je tečaj šolski upravitelj g. Bežan. Več predavanj je imel tudi sreski kmetijski referent g. inž. Petermel. Zelo prisrčna je bila zaključna slavnost. Po uvodnem govoru g. sreskega referenta so tečajniki pod vodstvom g. Princiča zapeli Jenkovi »Ob večerni uri« in »Pobratimija«. Nato so ob velikem zanimanju številnih obiskovalcev, ki niso bili skopi s priznanji, prav dobro zaigrali veseloigro »Na ogledih«. S tem je radmožansko učiteljstvo, ki je nedavno otvorilo svoj šolski ocer, ponovno pokazalo, da pravilno razume svoje kulturno poslanstvo.

Z DVEH STRANI

Smola si je kupil blago za novo obleko in ga je seveda pokazal tudi sinu. Ta si je blago ogledal in dejal, da je prav lepo.

»Tepec« je vzklil očcu. »Kaj ga pa gledaš od narobe strani?«

»Ker me ta bolj zanima. Saj bom dobil obleko šele takrat, ko bo obrnjena.«

TEŽAVNO

Mlada žena pride s preplašenimi očmi k možu, ki sedi za mizo in nekaj računa. »Mož, mož,« vzklile, »na stropu v jedilnici je velik pajek!«

»Oh, kaj,« zagode mož, »pohodi ga in nikari me ne moti!«

V KNJIGARNI

»Ali bi lahko dobil knjigo, Mož — gospodar v hiši?«

»Da, v oddelku za pravljice.«

Ali je Tomažič umoril svojo drugo mater?

Sodba bo izrečena na veliki petek

Ljubljana, 1. aprila

Pred velikim kazenskim senatom, v katerem so pod predsedstvom s. o. s. Kralja sodelovali gđ. s. o. s. Brelih, Kovač, Lederhas in Kokalj, se je dopoldne zagovarjal 24-letni delavec Ludvik Tomažič, pristojen v Mengeš. Obtožen je bil premišljenega roparskega umora starke Marije Šimenčeve s Pristave katero je njena hči Marija v noči na 13. decembra lani našla do smrti pobito na tleh v kuhinji. Marija sama se je ponoči zbudila iz omedlevice. Napadalec je tudi njo s topim predmetom oplazil po glavi, ko je že spala. Ko se je ponoči prebudila, je čutila bolečino v glavi, vstala je in v kuhinji našla svojo mater vso v krvi, vrata pa samo priprta. Hitro je zaklenila in legla v temi spat, v strahu, da bi se napadalec ne povrnil. Po prijavi umora je orožnikom izpovedala, da je bil okrog 7. ure pri njih obdolžen Tomažič, kateremu je mati ponudila kuhane suhe hruške, potem pa šla v kuhinjo, da bi mu skuhala še kavo. Hči je ostala v sobi in ker se je slabo počutila po epileptičnem napadu, je legla in kmalu zaspala.

Obtožnica,

ki jo je zastopal državni tožilec g. Branko Goslar, navaja, da je Tomažič potem, ko je Marija zaspala, odšel za materjo v kuhinjo, kjer jo je z nekim topim predmetom ubil. Udaril je tudi spečo Marijo, potem pa se je sekro, ki jo je našel v kuhinji, vlomil v omaro iz katere je pobral okrog 2000 din, lastnino sina Šimenčeve, Josipa. Odšel je k Tometu na večerjo, nato pa s Francem Oslom spat.

V preiskavi

je obtoženec, ki ga obtožnica dolži še dveh malih tatvin, vsako zvezo z umorom odločno zanikal in v svoj alibi navajal, da je tistega večera hotel k svojemu dekletu, zaradi slabega vremena na se je sredi poti do nje vrnil k Tometu, kjer je bil na hrani. Marija Šimenčeva pa je izpovedala, da se je v tem času zgledal pri njih. Z materjo sta naleteli nanj, ko sta se vračali iz bleva, nato pa so vsi trije odšli v hišo. Dasi je imela tega dva epileptična napada, se Marija Tomažičeva obiska prav dobro spominja. Njen brat Jože je izpovedal, da ima sestra Marija kljub takim napadom dober spomin in da je krajeno in časovno dobro orientirana.

Preiskava pa je dognala tudi po pričah, ki bodo v teku današnje razprave zaslišane, da so srečale obtoženca v onem času, ko zatruje, da je šel k dekletu. Na poti proti Pristavi. Priče so videle na dvorišču Šimenčevih dve ženski s petrolejko v družbi nekega moškega Orožnika so pri ogledu našli v kuhinji na mizi lonček z ostanki kuhanih hrušk, na peči pa pristavljen lonček, v katerem je bilo nekaj črne kave. K Tometovim je prišel Tomažič večerji prestrašen in prepaden. Drugo dopoldne pa je bil pri Grilovih v Mostah zelo zaničšen in redkobeseden. Kosi je proti običaji v gostilni in publedel ter postal nervozen in plašen ko je prišla mimo orožniška patrula. Vstal je hitro in odšel, orožniki pa so ga zasledili v Trnovskem gozdu pri neki smreki, pod katero so našli skritih 4375 din. Sprva je tajil celo, da je bil

v gostilni in da je skril denar pod smreko. Potem je trdil, da je denar izgubil.

Obtožnica tudi zatrjuje, da se je Tomažič že dalj časa prej pripravljaval za vlom pri Šimenčevih. Pokojna Šimenčeva je tožila sosedu Stoparju, da ji je govoril, da jo bo ubil, če mu ne bo dala denarja. Pred umorom Šimenčeve je bil Tomažič zamišljen in je izjavljal, da bo najbrž nekoga ubil, nato pa se sebe. Franc Osel, s katerim je navadno Tomažič prenočeval v se, ga je večkrat videl, kako je okrog polnoči oprezoval po Šimenčevem dvorišču.

V preiskavi je Tomažič priznal edino tatvino 90 din na škodo Marice Tomčeve in je škodo tudi povrnil, zanikal pa je tatvino žepne ure na škodo Franceta Ulane.

Tomažič vse zanika

Zasliševanje obtoženca je bilo dolgotrajno, neizvahnno. Niti obtoženec, niti priče niso razpravi doprinesle važnih novih okoliščin. Preko polnočnega je predsednik senata brez odmora zasliševal 11 vabljivih prič in izvedenca dr. Suherja, prečitani so bili tudi sodni zapiski, nato pa so se ob 15. uri pričeli govori državnega tožilca in obtoženčeve branilca.

Obtoženec je med zasliševanjem in pričevanjem prič imel ves čas živce v oblasti. Predsednik je navedel, da je bil nezakonsko rojen na Dunaju, da je sedaj brez stalnega bivališča, njegovo edino premoženje pa so doslej predkazni.

Njegov prvi odgovor senatu je bil: »Še vedel nisem, da je Šimenčeva umorjena, dokler mi orožnik tega ni povedal pri aretaciji.« Na vsa vprašanja, če je umoril Šimenčeve in poškodoval Marijo, je odgovorjal kratko: »Ne, nisem!« Priznal je le tatvino na škodo Tometove in zanikal tudi tatvino ure. Pravil je, da si je dal takoj pregledati vse žepne, preden so odšli iz gostilne, da ne bi njega osumili tatvine.

Ko je predsednik po teh kratkih obtoženčevih izjavah prešel na podrobno izpraševanje, je Tomažič na dolgo, monotono odgovarjal na stavljenja vprašanja: »K pokojni Šimenčevi je prišel, ko je bil star 3 mesece, in je tam ostal do devetega leta. Ker občina ni hotela več zanj plačevati oskrbnine in je zahtevala, da gre služiti, je potem do vojakov služil kot pastir in hlapec pri treh gospodarjih. Tako tudi pri županu. Ta mu je bil varuh in posil ga je, da bi ga dali česa izučiti. Njegov želji ni bilo ugodeno. Ko se je vrnil od vojakov, je pričel služiti »od začetka«. V zadnjem času — pred umorom Šimenčeve — je pol meseca delal, pol pa počival. V vsem tem času je večkrat zahajal k Šimenčevim. Pravi pa, da od novembra dalje ni bil več pri njih, čeprav nekateri priče trdijo drugače.

Istega večera, ko je bil izvršen umor, pravi enako kakor je že v preiskavi zatrjeval, da se je napotil k nekemu dekletu, pa si med potjo premislil in se vrnil na večerjo k Tometovim. potem je pa šel z Oslom spat na seno. Vendar po njegovem pripovedovanju sodniki niso mogli razumeti, kaj ga je gnalo k dekletu, saj po njegovi lastni izjavi med njima takorekto ni bilo več, kakor da sta se poznala, dogovorjenega sestanka pa tudi nista imela. Pojasnil je, da je hotel z njo spregovoriti par

Imej čista usta! Ze od nekaj cenimo ljudi, ki imajo čista usta

in blesteče zoba. Orodje, ki se stalno rabi — kakor naši zobje — je treba seveda redno negovati. Zjutraj in zvečer zobno čiščenje in Chlorodont, pa zobe očisti v vseh smereh! Nisi strahu: zobje to prenesejo. Le slabe nege ne vzdrži! Zato: Chlorodont, kvalitetno zobno pasto! Domači proizvod.

besed, potem se je nameraval takoj vrniti. Predsednik senata je obtoženca spravil v zagato, ko je šlo za čas, ki ga je porabil za svoj izlet v deževnem in snežnem decembrskem večeru.

Na dan po umoru

Je Tomažič zgodaj odšel od Oslavih s pripombo, da gre iskat dela. V resnici pa se je zglasil pri Grilovih, kjer je tako dolgo zamišljen posedal, da se je domačim zdelo čudno. Potem je odšel v Kepičovo gostilno, kjer je jedel, pil in plačal zganje tudi nekim tujcem. Zapitek je plačal s petdesetstakom. Dasi se mu prej nikamor ni mudilo, je hitro odšel, ko so prišli orožniki mimo. Na predsednikovo vprašanje, zakaj se mu je po ogledu na orožnika tako mudilo, je odgovoril, da jih sploh niso videl ni Dasi je trdil, da je bil namenjen proti Mengšu, je v resnici krenil v drugo smer. Orožniki so ga opazili ob neki smreki in našli pod njo prav toliko skritega denarja, kolikor mu ga je natarica izplačala pri plačilu zapitka.

Nasilje z nožem ima tudi na vestil.

Na vse, kar so ga sodniki še izpraševali, je obtoženec sicer dokaj okretno odgovarjal. Vsak svoj odgovor pa je prilagajal tako, kakor je trenutno mislil, da bo najbolj verjeten. Če mu je pa odpovedal spomin ali kombinacijska zmožnost, je ostal odgovora dolžan ali pa je odgovoril na skeptična vprašanja sodnikov tako, da očitno niso bili zadovoljni. Glavna vsebina njegovega zagovora pa je bilo zanikanje vseh indicij, ki so ga obremenjevali, pa če je bilo zanikanje še tako nesmiselno.

Tako se tudi ni spominjal, da bi bil kdaj komu pravil, da namerava koga ubiti. »Tega pa se spominjate, da ste s krušnim nožem napadli sina pokojne rednice Šimenčeve? In da ste tudi njo porezali po roki, ko se je postavila med vaju?« Obtoženec je pojasnil, da mu je hotela tedaj rednica podariti dve srajci, kar je izrazilo nevoljo njenega sina, sinova nevolja pa njegovo jezo. »Nisem nič hudega mislil s tem. Mati se je pa sama porezala.« Zatrjeval je, da nikoli ponoči ni hodil oprezovat po dvorišču Šimenčevih in da tudi materi nikdar ni grozil, da jo bo ubil, če mu ne bo dala denarja.

Glavna priča — božastna Marija.

Marija, hči pokojnice, je bila glavna priča. Ona je bratu Jožetu na jutro po umoru, ko se je vrnil z nočnega dela in našel mater mrtvo na tleh v kuhinji, izjavila: »Ludvik je bil tu!« S to izjavo je obrnila zasledovanje morilca na današnjega obtoženca.

Marija, ki je poleg svoje mrtve matere po kratkotrajni nezvesti odnesla živo kožo, je božastna. Napadi se redno ponavljajo, vrglo jo je tudi tistega dne, ko je bil izvršen umor. Na podlagi njene izpovedi, ki jo je zjutraj po umoru podala orožnikom, sloni obtožba. Orožniki zatrjujejo, da je izpovedala zelo natančno. Na današnji razpravi pa se je vedela zelo malo spominjati (priča orožnik je menil, da se je ustrašila tolikih gospodov). Govorila je kakor v sanjah. Prej je govorila o topem predmetu, s katerim da je morilec napadel mater in njo, danes je pa govorila o nekem nožu. Na ukrep sodišča je njenemu zasliševanju sledil sodni izvedenec dr. Suher, ki je potem izjavil, da je njena izpoved nezanesljiva, njena duševnost pa je zaradi rednih epileptičnih napadov okrnjena.

Iz njene izpovedi in izpovedi drugih prič se je dalo zaključiti, da je bil umor izvršen med 19. in 20. uro in da se je ona zbudila iz nezvesti okrog 23. ure. Pravi, da je tedaj vstala in pogledala za materjo v kuhinjo, kjer jo je našla v mlaki krvi. V strahu, da se morilec ne bi povrnil, je vrata, ki so bila le priprta, zapahnila, nato pa legla nazaj spat. Na pomoč ni klicala, dasi bi bila to brez nevarnosti mogla vsaj skozi okna, ki so omrežena, in sosede bi jo mogli slišati. Zbudil jo je šele brat drugo jutro. Edina kontrola njene izpovedi so dejstva: skleda z ostanki kuhanih hrušk (Marija pravi, da jih je mati zvečer ponudila obtožencu), lonček s črno kavo, ki so ga našli na ognjišču (Marija je orožnikom povedala, da je mati obljubila obtožencu še kavo in jo šla pristavit v kuhinjo), pa sekira, s katero je storilec vlomil v omaro (o eventualnih prstnih odtisih na sekiri na razpravi ni bilo govora, morda ker jih niso preiskali?). Toplega morilskega orodja, s katerim naj bi bil morilec operiral, na kraju niso našli.

Priče: nič odločilnega.

Priče Jože Šimenc, sin pokojnice, Franc Osel, Marija in Ivan Tome, orožnika Anton Kočar in Franc Setina, ki sta vodila prvo preiskavo, Marija Kepič, Marjana Kopitar, Franc Stopar in Apolonija Pogacar niso danes izpovedale nič več obremenilnega ne razbremenilnega za obtoženca kakor so že izpovedale v preiskavi. Obtoženec jim je mestoma osveževal spomin, neprestano pa se je čutil, kako morejo kako drugače trditi, kakor sam zatrjuje. Nikdar pa se mu ni posrečilo s kako izjavo odtehati kakave važne izjave. Tudi ne izjave orožnikov, ki sta zelo sigurno izpovedovala do najmanjših podrobnosti in opozarjala pogosto sodnike tudi na okoliščine, po katerih niso vpraševali. Prispevala sta tudi domnevo, kako se je po njihovem mnenju umor izvršil in kaj stodoletno govori za obtoženca krivdo. Narednik Setina pa je še zelo precizno označil obtoženca kot znanega tatu, delomrznega in dolžnika na vse strani.

Odločili bodo psihijatri in preiskali bože Marijo.

Po govoru državnega tožilca, ki je zahteval strogo kaznovanje obtoženca in govoru branilca dr. Zitka, ki je pedliral za njegovo oprostitve, je senat po daljši trajajočem posvetovanju razglasil, da preloži razpravo za 14 dni. V tem času bosta psihiatra dr. Zvolkelj in dr. Rohida preiskala glavno pričo Marijo glede njene zdravstvenega stanja in izrazila svoje mnenje glede verodostojnosti njenih izpovedi. Sodba pa bo razglašena na veliki petek 15. t. m. ob 11. uri v razpravi dvorani na štev. 79.

Preko 10.000
zdravniških
priznanj!

Serravallo

**Zeleznoto
KINA-VINO**

**ZA OKREPITEV SLABOTNIH,
SLABOKRVNIH IN REKONVALESCENTOV.**

IZVRSTEN OKUS

Dobiva se v vseh lekarnah po naslednjih cenah: litrska steklenica Din 77,—
polilitrska Din 48,—, četrtlitrška Din 32,—. Reg. S. br. 3290 od 24. II. 1933.

Domače vesti

Res je, da ni res

Gospod urednik! Sklicujoč se na ta in oni paragraf tiskovnega zakona, ki so vsi veljavni, vas prosim, da objavite naslednje popravke, s katerim popravljam vse one grdobije in laži, ki jih je včeraj zgrešil moj predhodnik Prvi April.

Ce gremo po vrstnem redu strani v včerajšnjem »Jutru«, naj predvsem poudarim, da ni res, da bi bila katoliška revija »Dom in svet« spet izšla. Niti ni res, da bi novemu uredniškemu konzorciju načeloval znani katoliški ideolog G. Eriarvec ali sploh kak ideolog. Grozovito je neresnično, da je prišel »Dom in svet« objavljati razprave tudi v srbohrvaščini, ko je nasprotno res, da bi za živega vruga ne objavil ničesar srbohrvaškega, če bi tudi v resnici spet od mrtvih vstal. Nikakor zatorej tudi ni res, da je izšel inteligentno pisani članek senatorja JRZ grofa Luja Vojnovića: »Za slovensko akademijo v Ljubljani« — ko je nasprotno res, da senator Lujo Vojnović dalje vztraja na svojem slavem govoru proti Slovenski akademiji v Ljubljani. Ni res, da je sinoči predaval v ljubljanskem radiu papa Danilo, marveč je bila odpoved njegovega nastopa popolnoma v skladu z raznimi repertoarnimi izpremembami zadnjega časa v Ljubljani. Nadalje ni res, da bi bil dal g. župan odpraviti vremensko in toplotno aparaturu na Kongresnem trgu, marveč je res, da bomo lahko še nadalje ob toplih dneh uživali specialno ljubljansko temperaturo nad 40 stopinj C.

Za nobeno ceno ni res, da bi bil Nj. Eminenca kardinal dr. Innitzer potoval skozi Ljubljano v Rim, kakor seveda tudi ne more biti res, da bi bil izrazil svoje prijazno začudenje nad »brezverskim« »Jutrom«. Ni res, da se bo hotel »Slovo« prekrstiti v hotel »Mamuta«, čeprav je ta potegavščina lastniku hotela zelo ugajala in utegne napovedi vendarle biti res, da se bo hotel »Slovo« nekako imenoval hotel »Mamuta«. Takisto ni res, da bi bila regulacija ljubljanske obnove, četudi je res, da ljubljanski pohajkovalci nimajo zdaj skoraj nikjer prilike prodajati zija. Nikakor ni res, da bi palača Bač'a že zidali in tudi ni res, da bi bili ogromni žerjav pokončno prepeljali s stavbišča banke Slavije na Bač'ovo dvorišče. Pač pa utegne biti res, da boste došli z mestnega poglavarstva o tem še poseben, daljši popravek.

Ni res, da bi bili v Postojnski jami odkrili sodobnika kamniškega mamuta, čeprav je morda res, da je prvopriprilka potegavščina dala pobudo, da ga še poiščemo in odkopljemo. Naslednji ni res, da bo potoval skozi Ljubljano v Rudimpešči afriški kralj iz Ugande, pač pa je res, da se Nj. Vel. kralj Kahaia briga za Slovence neprimerno manj, kakor se Slovenci brigajo za zamerke.

Naslednji ni res, da bi bila osmrtnica za našim zvestim sodelavcem Petrom Zlebirjem aprilska potegavščina, marveč je res, da je Peter Zlebir podlegel ostrim pomladnim sapam in do bomo drameu pokopniku do nadaljnjega ohranili vsi najlepši spomini.

Blagovolite, spoštovani gospod urednik, sprejeti, itd.

Z zahvalo in odličnim spoštovanjem
Vaš uđani
Drugi April.

Predvajanje modelov se v nedeljo
in ponedeljek NE BO VRŠILO!

SOUVAN — Co.

Modern tailoring

* Obisk uglednega bolgarskega znanstvenika. V Zagrebu se mudi bolgarski vseučiliški profesor Ilija Janulov, ki je profesor na pravni fakulteti sofijskega vseučilišča, predsednik Društva za socialni napredek Bolgarije in bolgarski delegat v Ženevi. Prof. Janulov si je ogledal urade socialnega zavarovanja, obiskal pa bo še razne druge socialne ustanove.

* Sprejem 13 diplomatsko-konzularnih pripravnikov. Zunanje ministrstvo razpisuje natjecaj za sprejem 13 diplomatsko-konzularnih pripravnikov. Kandidati so se dolžni prijaviti zunanjemu ministrstvu, upravniemu oddelku, personalnemu oddelku, najkasneje do 1. maja ter predložiti vse potrebne dokumente po čl. 11 zakona z dne 25. marca 1930. Biti morajo mlajši od 30 let, imeti diplomu fakultete na domači ali tuji univerzi ali pa diplomu državnih ali gospodarskih ved, ki jo prizna beograjsko vseučilišče za enakovredno svoji, in napraviti morajo poseben sprejemni izpit, kakor ga določa uredba o sprejemu v službo zunanjega ministrstva z dne 31. julija 1931.

* Za 50 din dobite lahko tri izvršne knjige: Miška Kranja roman Kapitanovi, 400 strani, Pavleta Sedmaka roman Kaplan Martin Cedermark, 250 strani, in Franceta Kidriča Zgodovino slovenskega slovstva, 5, snopišč, 180 strani. Pišite Slovenski matici v Ljubljani, Kongresni trg 7.

* Dober pluh ne more biti ko Šmarna gora velik, kakaj v svetu darovanja se vrednote ne merijo na vate. Majhno, a dragoceno darilo je lepa knjiga, kakršna je Mrzelov »Bog v Trbovljah«. Bibliofilska izdaja, ki bo nekdo iskana redkost, stane 150 din, izdov. vezan v platno, eo po 70, kartonirani po 60 din. Pišite založbi »Trbovlje«, Ljubljana, Gajeva, ali pa se oglašite v prodajalni Tiskovne zadruge, Selenburgova ulica.

* Huda avtomobilska nesreča pri Ljubuškem. V Vitini pri Ljubuškem se je avtomobil z 8 potniki in šoferjem prevrnil v reko Vrtišnico. Šofer je zavožil prevač ob kraj podri šibko ograjo in vozilo je držalo v reko. Poškodovani eo se šofer in vsi potniki, padev v glotoko rečino strugo pa bi bil prav lahko zahteval tudi smrtne žrtve.

* Danes izide knjiga Ivana Puclica: »Velesa pisarija«. Broširan izvod 20 din, vezan v celo platno 28 din. S poštnino 2 din več. Dobi se v knjigarnah in v upravi Narodne tiskarne.

VESELA PISARIJA

* Novi grobovi. V visoki starosti 86 let je umrla v Ljubljani gospa Josipina Simončičeva, vdova laboranta. Zastupila je štiri sinove in dve hčerki. Ugledno pokojnico bodo pokopali danes ob pol 16. — V Orehovi vasi pri Mariboru je umrla daleč naokrog znani 80-letni kmetovalec g. Anton Lobnik. K večnemu počitku ga bodo položili jutri ob 9. — V Ljubljani je umrl g. Karl Wario, uradnik pivovarne »Unione« in rezervni kapetan I. stopnje. Zadnji pot bo nastopil danes ob pol 16. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Matineja ob 14.15 uri

ROSE MARIE!

KINO MATICA

Din 3.50 — 6.50

* Smrt ugledne matere. V Avberu v Julijaki Krajini je umrla v častljivi starosti 86 let daleč naokoli poznana blaga gospa Vinka Šček, vrla zavedna Slovenka, velika do brotnica revežev. Ob grobu žalujejo njeni trije otroci, g. župnik Virgilij Šček, svoj čen slov. poslanec v Rimu, gospa Maria Kompara soproga sod. starešine, in naša skladateljica, profesorica gospa Breda Šček. — Orlova. Vsi njeni številni prijatelji in znanci jo ohranijo v blagem spominu, odlični rodbini pa iskreno sožalje!

* Smrt zaslužnega šumadijskega boreca. V visoki starosti 88 let je umrl v Beogradu Gorgije Čatić, ki je vse svoje življenje posvetil osvoboditvi svoje domovine in njenemu napredku. Doma je bil iz Maslova v Šumadiji. Kot vojak se je boril že leta 1868, udeležil se je srbsko-turške vojne leta 1876, ko pa je bil kot vojaški uradnik upokojen, je stopil v upravno službo. Ker je širil ideje Svetozarja Markovića, ki je položil temelje radikalni stranki, je službo izgubil in postal je spet vojak. Vojaška služba ga ni več vezala, ko je izbruhnila svetovna vojna, a je spet prostovoljno stopil pod orožje in deležen je bil tudi albanske Golote. Več let je bil sreski načelnik v Svilancu, nazadnje pa je služboval pri policijski upravi v Beogradu. Umrl je kot siromak, njegovi trije sinovi pa so skromni gospodarji v Šumadiji.

LUIS TREKKER Klic Matterhorna Kino Union

Danes ob 16, 19.15 in 21.15 uri

Der Kampf ums Matterhorn

Tel. 22-21

* Izgubljen smeh ni vedno posledica nesreče in bolezn, nego največkrat posledica zamarnjenih zob. Dame in gospodje zamarnjenih ust in zob izgubijo samostojnost nastopa in nimajo več poguma za javljiv in očarljiv nasmehek. Obrn uporablja za dnevno nego ust in zob Odol. Ohrani zobe zdrave, sveže in mlade tudi v visoki starosti.

Iz Ljubljane

* Koncert slovenskih, hrvaških, srbskih narodnih in umetnih pesmi je naslov koncertnega večera, ki ga bo priredilo pevsko društvo Ljubljanski Zvon pod vodstvom svojega zborovodje g. Doreta Matula. Ze naslov sam nam pove sestavo koncertnega sporeda, na katerem so zastopani avtorji vseh 3 naših glasbenih literatur. Spored je skrbno izbran, narodni pesmi sledi umetna pesem, ene kakor druge vsevega, pa tudi žalostnega značaja. Za Ljubljano je spored po večini nov, saj se 23 petih zborov prvič javno izvaia v našem mestu. Koncert Ljubljanskega Zvona bo v petek 8. t. m. v veliki filharmonični dvorani. Vstopnice so na razpolago v knjižarni Glasbene Matice.

* Pri ljudeh nagnjenih k maščobi, se izkaže naravna »Franz-Josefova« gredica kot zanesljivo in prijetno učinkovito sredstvo za iztrebljanje, ki se more tudi dolgo uporabljati brez posebne dijetle. »Franz-Josefova« gredica se dobiva v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. Ozi rez S br 15 495/35

* Filozofsko društvo javlja, da bo njegov 3. redni občni zbor v soboto 9. t. m. ob 6. zvečer v filozofskem seminarju na univerzi. Spored je naslednji: čitanje zapisknika, poročila predsednika in odborikov, volitev odbora, samostojni predlogi in slučajnosti.

* Odsek brezposelnih učiteljskih abiturjentov pri sekciji JUJ za dravsko banovino v Ljubljani javlja vsem svojim članom, da bo v nedeljo 3. t. m. ob pol 10. dopolne širši članski sestanek s predavanjem g. Hreščaka Alojzija o »Učiteljskem pokretu«. Sestanek bo v prostorih JUJ, Franciskanska ul. 6/I. Pozivam vse tovarise, da se sestanka udeležijo. Tajnik.

* Mestna ženska CM podružnica priredi danes popoldne in jutri popoldne zbirko v korist naše narodno obrambne družbe sv. Cirila in Metoda kot podporo za revno šolsko mladino v Prekmurju in bivši Štajerski. Prebivalstvo teh krajev je siromašno in ne more nabavljati otrokom niti najpotrebnejših šolskih potrebščin. Podprimo našo mladino, da bomo imeli zaveden narodno vzgojen naraščaj!

* Med najtežje naloge naših izvajalčih umetnikov spada prav gotovo sodelovanje v godalnem kvartetu. Vsak član te četvorice mora biti umetnik-solist na svojem instrumentu, obvladati ga mora do najvišje tehnične popolnosti, biti pa mora tudi izvrsten interpret, ki prinaša to, kar mu je zaupal skladatelj, z največjim občutjem. Poleg tega morajo biti še vsi 4 tesno zlit v harmonično celoto, ki naj nam prinese dovršeno sliko tega, kar si je zamislil skladatelj. V Ljubljani smo v tem pogledu v resnici srečni, da imamo četvorico takih ljudi, ki že leta večbajo dnevno z vsem navdušenjem, pa tudi z vso potrpežljivostjo. Imena Pfeifer Leon, Stančič Franc, Sušteršič Vinko in Müller Gustav bodo prav gotovo navedena med najzaslužnejšimi propagatorji komorne glasbe v našem mestu. Na javnem koncertu nastopijo zopet v ponedeljek 4. t. m. in sicer v veliki filharmonični dvorani. Ker imajo na svojem sporedu poleg Brahmsovega in Arničevega kvarteta še Cesar Frankov klavirski kvintet, sodeluje z njimi naša najtolsja pianistka gđ. Zora Zarnikova. Ponedeljkov koncert je posvečen komorni glasbi in bo umetniški užitek prvega reda. Zato vabimo na koncert, za katerega eo dobre vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

* Sentjakobsko gledališče Drvci ob 20.15 in jutri ob 16. se bo ponovila spevoigra Smuk—smuk. Popoldanska predstava je namenjena zlasti posebnikom izven Ljubljane. Ker je konec igre še pred 18. uro, so prometne zveze zelo ugodne. Ta Bučarjeva veselogra je pisana v lahkem slogu, prepletena z melodijozno glasbo in dobriimi dovtipi, in se bo prav zato gotovo igrala na mnogih slovenskih odrih. Zato ogled iste prav toplo priporočamo tudi vsem onim, ki jo nameravajo uprizoriti.

* Ljubljanskega Sokola družabni večer bo drvci ob pol 21. v restavraciji »Zvezdica«.

* Nova meščanska šola na Viču. Na Viču imajo že dolgo na prvi pogled prav veliko in mogočeno šolo, vendar je pa to poslopje že davno mnogo pretreseno, da so morali nekaj razredov ljudske šole prestaviti v staro občinsko hišo, v sami šoli se pa stiska tudi meščanska šola. Skratka, vsestransko Vičanom primanjkuje prostora za vzgojo mladine in še stari viški občinski odbor je že leta 1922. sklenil zidati novo poslopje za meščansko šolo. Viška občina je v ta namen zbrala 300.000 din ter s tem denarjem kupila nasprotni sedanje šole prav lepo zemljišče. Od leta do leta je vprašanje postajalo bolj pereče. Upravni odbor drž. meščanskih sol je v sredo pod predsedstvom župana sklenil zidati popolnoma novo poslopje. Izbran je bil ožji odbor, ki so v njem mestna svetn.ika Fortunat Lužar in Josip Vjder, sol.ika upravljatelj Hočevar in Fakin z Viča, mestni zdravnik dr. Ahčin in mestni tehnični referent inž. Rusjan. Ožji odbor naj pregleda dosedanje načrte ter jih vsestransko izpopolni, da bo šola odgovarjala vsem modernim zahtevam in zadostovala za mnogo let. V sedanjem proračunu je anužeta za novo poslopje. Odbor bo zato svoje delo pospešil, da bo mogoče maja razpisati natečaj ter bo nova zgradba jeseni pod streho.

* Studijski tečaj »žen«kega Pokretaj. V ponedeljek 4. t. m. predava g. Dr. Vrdon: Razvoj mednarodne politike po vojski. Društvo narodov. Haag. Manjšine. Ker je tudi ta tema izredno aktualna, va bi odbor poleg stalnih udeleženk se ostalo žensstvo, ki se zanima za ta vprašanje. Tečaj bo v dvorani: Zveze gospodinj — Gradišče št. 14. vsak ponedeljek. Začetek točno ob 18.15.

**Če prinesete
Vaš film**

do 11. ure popoldne v našo trgovino Vam ga izdelamo se isti dan do 6. ure zvečer. Po pošti vpslane — poštno obratno. Sveže 26 Šk filme od Din 8. — naprej z vračunjeno povečano sliko pa Din 10. — Za prvovrstno izdelavo jamči

Foto Tourist Lojze Šmuc
Ljubljana — Aleksandrova cesta 8.

* Ali že veste, da pripravljaj »Putnik« na velikonočni ponedeljek 18. t. m. izlet v Postojnsko jamo? Vozil bo iz Ljubljane do Postojne in nazaj poseben vlak. Ob 15. to ogled Postojnske jame in v jami bo koncert pevskega zbora ljubljanske Glasbene Matice, ki se polnočevilno udeležil pod vodstvom ravnatelja Polica izleta v Postojnsko jamo. Prijavite se Putniku, vse skupaj: vožnja, vstop v jamo in polni list stane 75 din.

ODVETNIK

dr. GUSTAV ROSINA

se je s svojo odvetniško pisarno preselil v hišo ge. Levakove v Brezličah štev. 7, poleg gostilne Kern (hotela Adamus).

* Lepe in dobre moške obleke lastnega izdelka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

* Otroci ljudske šole v Moštah bodo drvci ob 20. igrali prirčno igrice »DUŠICE«, Prizor: se gode deloma na naši lepi Golici, deloma pa v mestu. Igra ima šest dejanj, ki segajo človeku globoko v sres in ga blaže. Moščanski otroci se vesele številne udeležbe!

KINO SLOGA, tel. 27-30

Danes premijera
LJUBEZEN GRE SVOJA POTA
Olga Čehova, Karl Ludvik Diehl, Karin Hardt

PRIDITE V APRILU V ITALIJO NA

MEDNARODNI MILANSKI VZORČNI SEJEM

12. — 27. APRILA 1933.

ZNIZANE CENE NA ZELEZNICAH:

25% v Jugoslaviji. — 50% V ITALIJI.

POJASNILA: V. PEXIDE-SRICA — ZAGREB — 11, RADISINA UL.

UFFICIO PROPAGANDA DELLA FIERA DI MILANO, Via Domodossola — Milano (Italia) — ENTE PROVINCIALE PER IL TURISMO — MILANO

MILANO-BIFFI

Restavracija — Kavarna — Pivnica
Bar — V centru milanske galerije
»V vsem najboljšem«

MILANO - HOTEL AMBASCIATORI

Nov, najmodernejši. Najbolj prikladen za trgovce. Najmimicija hiša v centru Hotelski dom »B«

Spotoma obiščite

OPATIJO

(A B B A Z I A)

Hotel Quisisana & Eden

prvovrsten, modern, centralen.
ZMERNE PENSIJONSKE CENE.

* Grda razvada onesnaženja ulic in cest se opaža zlasti pomladi, zato mestno poglavarstvo spet opozarja prebivalstvo na § 63 mestnega cestnega reda, ki prepoveduje vsako onesnaženje javnih cest, ulic, trgov in nasadov. Proti temu paragrafu se pregreši tudi, kdor piše in riše po zidovih, pičuje, izliva vodo, pomije in smrdljive tekočine v cestne jarke in požiralnike, prav tako pa tudi prepoveduje izkladanje smeti, in odpadkov vsake vrste. Prepovedano je nadalje metanje žarečih vžgalic, tlečih ostankov cigar ali cigaret, papirja, kostanja, kostonjevih luščin, olupkov pomaranč in jabolk ter odpadkov jedil in podobnih smeti že iz estetskih in higien-skih vidikov. Poleg tega pa onesnaženje javnih prostorov dela mestni upravi pri čiščenju mesta tudi velike stroške, da bodo prav strogo kaznovani vsi, ki ne bi upoštevali prepovedi.

* Avto in ples. Drvci bo v Delavski zbornici velika šoferska prireditev. Ples in zabava Darila. Glaven dobiček avto.

DANES ZADNIJKRAT film franco-skega humorja z Danielle Darrieux:

ZLATO NA ULICI
KINO MATICA

Iz Celja

* Za koncert »Ojlike« v nedeljo popoldne ob 4. uri v Celjskem domu vlada veliko zanimanje. Na sporedu je 14 narodnih pesmi, ki eo jih za moški zbor priredili Adamič, Dev. Gotovac, Kernjak in C. Pregelj. Kdor je ljubitelj naše vesele narodne pesni, ne bo zamudil prijke, da jo sliši v dobri interpretaciji. Pevski zbor »Ojlike« šteje sedaj nekaj nad 40 pevcev ter je pod vodstvom svojega novega pevovodje g. C. Preglja nastudiral spored vesno in s pravilnim pojmovanjem, tako da bo gotovo vsak poslušalec z izvajanjem kakor tudi z izborom skladb zadovoljen.

KINO METROPOL

Danes »ALIBI« po gledališkem komadu »Državni tožilec. (Franchot Tone).

* Pevski nastop gimnazije in meščanskih sol bo v nedeljo 10. t. m. ob 16.30 v celjskem gledališču. Na sporedu so mešani zbori, štiriglasni, triglasni in dvoglasni mladinski zbori a capella in nekateri s spremljevanjem klavirja. Starše, vzgojitelje in ljubitelje glasbe vabimo, da v obilnem številu obiščejo to zanimivo mladinsko prireditev in tako pokažejo, da znajo ceniti idealno, a težko delo učiteljev glasbe.

* Razširjenje velike dvorane Narodnega doma. Upravni svet Celjske posejilnice je prejel na zadevni razpis številne načrte za razširjenje velike dvorane Narodnega doma. V smislu razpisa je upravni svet priznal prvo nagrado v znesku 2.000 din načrtu g. Bogdana Vlodavca, poslovođe tv. F. Nerad v Celju, drugo nagrado v znesku 1.500 din načrtu g. inž. Draga Umeka v Celju in tretjo nagrado v znesku 1.000 din načrtu g. Rudolfa Ročaka, stavbenika v Trbovljah.

KINO UNION

Danes »PLAVOLASI STRAH« (Das blonde Gespenst).

* Gradnja poslopja Pokojninskega zavoda na Krekovi cesti. Izvedeli smo, da namerava Pokojninski zavod za nameščenje v Ljubljani kupiti od mestne občine celjske poslopje stare »Krone« na Krekovi cesti, ga podrti in tam zgraditi moderno štirinadstropno poslopje. Pokojninski zavod se sedaj pogaja z mestno občino zaradi nakupa stare »Krone«.

* Kaj je z novo jušitno palačo v Celju? Tako se zopet vprašuje marsikdo, ki je s pridom čital poročila o zadevnih uspešnih intervencijah merodajnih iz Celja na pristojnih mestih v Beogradu. Pa je vlada predložila svoj večini v Narodni skupščini in senatu v odobrenje kredit 40 milijonov dinarjev za sodno palačo v Beogradu in znesek 2.300.000 din za sodno palačo v Splitu. Celje bo lahko še počakalo, saj je ob zadnjem močnem potresu stara podrtja, v kateri je nastanjeno sodišče, pokazala, da je dobro podprta z lesenimi oporami in da se še ne bo tako zlepa porušila.

KINO SLOGA

* Novi grehi Ivana S. Včeraj smo poročali o tatvinah, ki jih je izvršil v Celju in Ljubljani 32-letni avstrijski državljani Ivan S. Sedaj so ugotovili, da je S. ukradel mikroskop, ki so ga našli v njegovem stanovanju in je vreden 15.000 do 20.000 din, trvdiki Rakusih v Celju. S. je pred mesecem vlomil v trgovino g. Krašoveca v Zavodni in odnesel razno špecerijsko blago. Pri njem so našli tudi električni kuhinjak in likalnik. Lastnik teh dveh predmetov naj se zglati pri predstojstvu celjske policije.

Iz Kranja

* Starokatoliška služba božja v slovenskem jeziku bo v nedeljo 3. t. m. ob pol 11. v Narodnem domu v Kranju ter se k isti vabijo vsi verniki starokatoliške cerkve in vsi njeni čističniki, ki ljubijo svoj materni slovenski jezik. Povabljeni so pa k službi božji prav poseben vsi tisti, ki morda že dolgo časa niso bili pri sv. maši.

Iz Maribora

* Prirčna odhodnica priljubljenih častnikov. V četrtak zvečer je priredil upravni odbor mariborskega Oficirskega doma na čast premeščenih gg. oficirjev v veliki dvorani hotela Orel krasno uspel poslovlilni večer, kateremu so prisostvovali številni vojaški in civilni predstavniki. Polnostavno je bil zbran oficirski zbor ter zastopniki nacionalnega in kulturnega Maribora. Iz Maribora odhajajo gg. oficirji: polkovnik Juraj Čordašič, generalštabni major Stefan Kos, kapetani Miodrag Marković, Aleksander Veseli in Borislav Jovanović, poročnika Božidar Ilie in Milan Stojanović, podporočniki Momčil Golubović, Josip Bošković, Rado Krivokapić, Dragan Brajković, Aleksander Gorič ter Franc Primožič. Poslovlilni večer je otvoril »Kra-ljevimi koloma« mestni poveljnik g. general Čedo Stanojevič s gospo Čordašičevo. G. general se je zatem poslovlil od odhajajo-čih gg. oficirjev v zanosnem nagovoru poudarjajoč pomen in namen tega večera. Zatem je spregovoril mestni načelnik dr. Juvan poudarjajoč zlasti zasluge g. polkovnika Čordašiča kot predsednika mestnega odbora Jadranske straže ter velike simpatije, ki so si jih pridobili odhajajoči oficirji za časa službovanja v Mariboru. Istotako je pozdravil odhajajočega zastopnika JS nakar se je za iskrene besede prisrčno zahvalil v svojem imenu ter v imenu svojih tovarišev polk. Čordašič. Po oficelnem delu se je razvila prosta zabava s plesom ob sviranju vojaške godbe 45. pešpolka pod taktirko kapelnika kapetana Jiránka.

* Abrahamovo. Prokurist pri Putniku g. Rudolf Hrovat, med prijatelji in znanci znan kot »Ruđič«, obhaja te dni svojo 50-letnico. Kdo bi si mislil? Kdo bi mu prisodil pet križev? Pa jih ima mladenci po postavi in bistriini uma. Ljubezniva vjudnost in dobrohotna ustrežljivost sta mu pridobili mnogo prijateljev, ki ga spoštujejo in čislajo. Slavljenec je znan društveni delavec ter nacionalni borec, ki mu ob Abrahamovem skupno s številnimi prijatelji kličemo: Ruđič, še na mnoga leta!

* Gostovanje Maria Šimenca v »Trubadurju« v torek 5. t. m. bo za red A. Manrico spada med njegove najuspešnejše operne partije.

* Obstreljenega so prepeljali v splošno bolnišnico 33 letnega čuvaja Martina Frančiča iz Pesnice. Nanadalec se ni izlesel.

Iz Jesenice

* Zvočni kino Radio predvaja drvci ob 20., v nedeljo ob 15., ob pol 19. in ob pol 21. ter v ponedeljek ob 20. velefim »Pater Vojteh«. Dodatki občitani. V nedeljo ob pol 11. matineja Aerokluba »Rivali zraka«.

Iz Trčiča

* Kino predvaja danes in jutri v nedeljo »Osamljeno srce« v glavni vlogi slavni tenorist B. Gigli.

Iz Trbovelj

* V hvalvednem prizadevanju, dvigniti amaterski oder na višino, dostojno kulturnih središč, izdaja Sokolsko gledališče v Trbovljah za vsako premiero reden gledališki list. Za drevišnjo premiero Klubundovega »Kroga s kredot, ki ga je režiser M. Rak nastudiral z najboljšimi člani ansambla, je pravkar izšel skrbni urejen, bogalo ilustriran zvezek, ki prinaša članke o Otonu Zupančiču, Klubundu in njegovem »Krogu s kredot, razen tega pa še kratko črtico o Jeli Sikoškovi, eni prvih igralci Sokolskega gledališča, ki v igri kreira glavno vlogo Čang-Hačanje, in nekaj besed o opravljenem in bodočem delu odra.

Iz Gornje Radgone

* Za gornjeradgonski Sokolski dom so darovali: profesor dr. Janko Šleibinger 150, poštni kontrolor Kruljev Pavle 30, zbirka učiteljsstva v Šafarskem 30, Stopar Slavko 10, sokolska društva: št. Vld nad Ljubljano 20, Beltinci 50, Ljutomer 100, št. Ilj v Slov. gor. 25, Radovljica 100, Ljubljana-Vič 50, Trbovlje 100, Celje 100, Šmartno pri Liti 20, Ljubljana II. 120, Bohinjska Bistrica 30, Središče ob Dravi 20, Petrovče 10, Sevnica ob Savi 20, Medvođe 25

Gospodarstvo

Gostilničarji o pavšaliranju trošarine in o združnem zakonu

Maribor, 1. aprila. V četrtak je imelo Združenje gostinskih podjetij za Maribor — okolico svojo redno skupščino v Renčevski restavraciji na Pobrežju ob številni udeležbi članstva, ki je z velikim zanimanjem zasledovalo potek zborovanja. Občni zbor je otvoril in vodil dolgoletni zasluzni predsednik g. Matija Holec. Predsednik je podal jasno sliko o težavah in naporih gostilničarskega stanu, kakor tudi o prizadevanju uprave, da se najdejo sredstva za sanacijo gostilničarstva. Opozoril je na prevelika davčna in druga bremena. Prav tako ni prinesel trošarinskih pravilnik zadovoljive rešitve in je zahteval zbiranje, da se uredi pobiranje trošarine v vsaj državi na enoten način na podlagi pavšaliranja. Združenje se je pridružio akciji vseh gostilničarskih krogov, ki zahtevajo uvedbo pavšaliranja, ki se je zlasti obneslo v dunavski banovini. Razveseljivo je, da letos ni bilo izdanih toliko novih koncesij kakor prejšnja leta in so upravnica oblastva v tem pogledu upoštevala želje združenja.

Iz tajniškega poročila posnemamo, da šteje združenje 325 članov, ki zaposlujejo 140 natakarjev odn. natakaric in 9 vajencev. Na novo so bili odprti trije lokali, opušteni pa trije, a pooblastila za vinotoče ima 44 podjetij. Denarni promet združenja je znašal 77.000 din, društveno premoženje pa znaša 54.000 din. Proračun predvideva 54.500 din dohodkov in prav toliko izdatkov.

Skupščina ptujskih trgovcev

Te dni je imelo Združenje trgovcev v Ptuj pod vodstvom podpredsednika gosp. Ivana Snoja svojo redno letno skupščino. Podpredsednik g. Snoj je v svojem poročilu omenil, da se gospodarsko stanje v nekaterih predelih naše države boljšeje, pri nas pa žal še tega ne opazimo. Slaba letina agrarnih proizvodov, zlasti pa vinskega pridelka, slab izvoz sadja v tujino, večkratne poplave in bolezni med govejo živino, vse to je močno vplivalo na gospodarstvo ptujske okolice. V Ptuj samem, kjer je malo industrije, pa je ustavila svoje obratovanje čevljarstva industrija »Petotia«, ki je prej zaposljevala precej delavstva. Nujna je potreba, da se davki zaradi elementarnih neugodnosti olajšajo. Veliko škodo dela legalni trgovini krošnjarstvo. Privilegirani denarni zavodi imajo ogromna denarna sredstva, pri tem pa se naše denarno vprašanje le počasi rešuje. Niti puplarjenje denarja, ki je bil odvzet našim hranilnicam, ni moglo dobiti nazaj. Predsednik se je nato zahvalil članom davčnega odbora Antonu Brenčiču, Franju Lenartu in Milotu Senčarju za poštovno in nesebično delo in je izrazil apel, da bi v prihodnjem zasedanju posvetili vse svoje moči omiljenju davčnih obveznosti. Z naklonjenostjo Zbornice za TOI je v Ptuj uveden zbornični uradni dan, kar je v veliko korist poslovnemu svetu. Podpredsednik g. Snoj je še razpravljal o trgovskem zakoniku, o delovnem času, o obveznem in socialnem zavarovanju trgovstva, o poštnih in telefonskih razmerah, o konzumnih zadrugah in o borbi proti veleblagovnicam. Poročal je tudi o ustanovitvi konfederacije »Trgovskega lista«, ki izdaja edino stanovsko glasilo. Izrekel je zahvalo Zbornici za TOI i. zvezi trgovskih združenj za podpiranje stremeljenj trgovstva in za pomoč v stanovski borbi.

Tajniško poročilo navaja, da je bilo lani prijavljenih 11 in odjavljenih prav tako 11 obratov, priključenih pa 5 obratov. Združenje je ob koncu leta 1932 imelo 159 članov, ki so imeli zaposlenih 171 pomočnikov in pomočnic ter 52 vajencev in vajenk. Zaradi uvedbe nedeljskega počitka v mestu Ptuj. Uvedbeni predlog za leto 1933 je bil nasproti prejšnjemu letu povišan od 2.319.000 na 2.865.000 din. Davčnemu odboru je uspelo znižati ta davčni predlog za 420.000 din, tako da znaša davčna odmera za preteklo leto 2.446.000 din, in to brez zavezancev in priključenih občin. Navzlic znižanju pa je davčna odmera še vedno previsoka in je bilo na reklamacijski odbor vloženo znatno število pritožb. Tajniško poročilo omenja tudi novi zakon o gospodarskih zadrugah, s katerim so zadrugam zagotovljeni privilegiji in ki omogoča zadrugam v določenih primerih poslovanje z nečlani. Se vedno prihajajo pritožbe zaradi nelegalne trgovine z manufakturnim blagom, akoravno je krošnjarjenje v mestu prepovedano. Vsak trgovec, ki bi opazil tak primer, naj to takoj prijavi policiji.

Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal

Kritika delovanja zborničnega referenta za gostinstvo

K predlogu proračuna so se oglasili k besedi gg. Kuralt, Mrže, Kovačič, Kobal in drugi. G. Kostanjšek od Sv. Martina pri Vurbergu je naglašal, da so na vseh zborovanjih našega trgovstva mnogo razpravljali o novem združnem zakonu, ker je postal položaj podeželskega trgovstva še bolj obupen kakor kdaj koli. Tudi gostilničarji so hudo prizadeti, ker se bodo smele po tem zakonu brez obrtnega lista ustanoviti zadrzne menze, prenočišča in zadrzne kleti. To je udeare, preko katerega ni mogoče z molkom. V odboru, ki je zakon proučeval, je bil tudi narodni poslanec g. dr. Jurij Koce, ki ni smatral za potrebno, da bi kot zbornični referat za gostinstvo oddal oddvojeno mišljenje, temveč je glasoval za zakon. Tudi ni bil upoštevan predlog združenja za davčni odbor in je bil imenovan v ta odbor neki točilec ne pa gostilničar. Zato je stavil predlog, naj skupščina predlaga Zbornici za TOI, da se g. dr. Jurij Koce kot referent za gostinstvo odstavi. Po kratki razpravi je dal predsednik predlog g. Kostanjšek za glasovanje in je bil sprejet z vsemi proti enemu glasom. H koncu je g. Kostanjšek še naglašal, da tudi ljubljanska zveza ni dovolj energično zagovarjala uvedbo pavšaliranja in da je novi trošarinski pravilnik nov neuspeh v vrsti njenih neuspehov.

g. Hinko Krek, izhaja, da so znašali dohodki združenja v preteklem letu 36.900 dinarjev, izdatki pa 37.100 dinarjev. Občni zbor je odobril računsko zaključke in proračun za tekoče leto.

Ob zaključku se je zbornični svetnik g. Milko Senčar zahvalil za pozdrav in je omenil uspešno delo zbornice. Vsaka kritika, ki jo zbornica iznese, je stvarna. Tudi stanovska organizacija Zveza trgovskih združenj je zelo borbeno. To nam potrjuje okolnost, da so v zvezo zopet vstopila ona združenja, ki niso bila včlanjena. Sedaj so v Zvezi včlanjena vsa združenja iz naše banovine. Za časa veleselja bo v Ljubljani vsedržavni trgovski kongres, ki se ga bodo udeležili tudi tovariši Bolgari. Zato je dolžnost trgovcev, da se kongresa v čim večjem številu udeležijo. Dotaknil se je tudi komunalnih vprašanj, cestnega odbora in slabega stanja cest, ki gotovo niso v takem stanju, da bi bile privlačne za tujski promet. Za krepke besede in stvarno poročilo se je g. Senčarju zahvalil predsednik g. Snoj, ki je nato zaključil občni zbor združenja.

Vozninska taksa za prevoz potnikov in blaga z motornimi vozili

Na osnovi finančnega zakona za leto 1933/39 je finančni minister predpisal spremembe taksnega in pristojbinskega pravilnika. Vozninska taksa po tar. št. 101. takse tarife znaša od 1. t. m. na linijah, ki so državnim železnicam konkurenčne, 0,20 Din od avtobusa in prevoznega kilometra (doslej 10% voznine), na deloma konkurenčnih linijah 0,10 Din (doslej 5%), v lokalnem mestnem prometu pa 0,05 Din (doslej 2%). Prevoz potnikov z avtobusi, ki ga prevzema podjetja vrše od časa do časa brez voznega reda (izredne in izletniške vožnje) ni zavezan plačilu takse. Taksa dolžnost velja za prevoz potnikov, ki se vrši na konkurenčnih in deloma konkurenčnih linijah ter v mestnem prometu po v naprej določenem voznem redu in po določenih ter odobrenih voznih cenah, ne glede ali se prevoz vrši dnevno ali pa v drugih časovnih presledkih.

Ona podjetja, ki vršijo prevoz blaga z motornimi vozili brez v naprej določene prometne linije ali brez določenega voznega reda plačajo na račun vozninske takse pavšalni letni znesek po nosilnosti vozila brez ozira na obseg prometa, in sicer od avtomobila do 0,5 tone nosilnosti 400 Din letno, do 1 tone nosilnosti 800 Din, do 2 tone nosilnosti 1400, do 3 tone 2000 Din, do 4 tone 2600 Din, do 5 tone 3200 Din, do 6 tone 4000 Din, za vsako nadaljnjo začeto tone nosilnosti pa po 800 Din (doslej 15% voznine). Prav tako plačajo za vsako prikolico letni pavšal 800 Din. Podjetja, ki vrše prevoz z motornimi vozili kot obrt plačajo za 25% znižano takso.

Proti odmeri pavšalne vozninske takse je možna pritožba na finančno direkcijo v roku 15 dni. Pritožba se vložijo pri davčni upravi, ki je odmerila takso. Podjetja morajo dolžno vozninsko takso plačati pri davčni upravi v mesečnih obrokih v naprej, in sicer vsak mesec do 10. dne. Pav-

šalna vozninska taksa se bo zaračunavala od 1. aprila t. l. dalje. Podjetja, ki jim je taksa po prejšnjih predpisih odmerjena za leto 1933, plačajo sorazmerno takso tudi za prvo četrtletje t. l.

Velike rezerve zlata in deviz v Avstriji

Poročali smo že o strogih predpisih, po katerih morajo v Avstriji oddati trdke in privatniki vse zlato in vse devize. Glede na znatne kazni, ki so določene za one, ki zlata in deviz ne bi oddali, so prišle na dan znatne tesavirane količine zlata in deviz. »Zürcher Zeitung« poroča z Dunaja, da je neverjetno, kakšne vsote zlata, zlatnikov, valut in deviz oddajo privatniki pri bankah. V dvoranah velikih bank so morali odpreti nove blagajne za sprejemanje zlata in deviz od strani publike. Strogi devizni predpisi so očito napotili publiko, da pride na dan s tesaviranim zlatom. Pred blagajne bank prihajajo ljudje, ki prinašajo s seboj zlato v kilogramih, pa tudi mali ljudje, ki oddajajo le majhne zneske valut, zlasti švicarskih frankov in funtov. Po informacijah omejenega lista bo nemška Reichsbank dobila od te oddaje zlata, deviz in valut za okrog pol milijarde šilingov tujih vrednot, medtem ko prinaša avstrijska narodna banka v zvezi z likvidacijo nemške Reichsbanki prav tako za pol milijarde šilingov zlata in deviz. Tako se bodo zlate in devizne rezerve nemške Reichsbanke povečale za okrog 1 milijardo šilingov, kar pomeni znatno okrepitev.

V Nemčijo in Avstrijo je šlo v februarju 41,4% vsega našega izvoza

Statistika naše zunanje trgovine s posameznimi državami v mesecu februarju nam kaže, da je bila tudi v tem mesecu Nemčija pri našem izvozu na prvem mestu, čeprav je vrednost izvoza precej zastajala v primeru z izvozom v zadnjih mesecih lanskega leta in je bila tudi nekoliko manjša nego lani v februarju. V Nemčijo smo v tem mesecu izvozili za 107,1 milijona din (lani za 109,3), uvoz iz Nemčije pa se je povečal na 150,4 milijone din (lani 101,2). Izvoz v Avstrijo je dosegel le 56,1 milijona din (lani 62,2), medtem ko se je uvoz dvignil na 41,6 milijona din (lani 28,9). Izvoz v Nemčijo in Avstrijo skupaj je predstavljaj v tem mesecu 41,4% celotnega izvoza, uvoz iz Nemčije in Avstrije pa 44,6% celotnega uvoza.

V prometu z Italijo vidimo rezultate ukrepov za omejitve našega izvoza zaradi naravnega salda naših terjatev. Medtem ko se je v drugem polletju lanskega leta gibal naš izvoz v Italijo na višini okrog 60 milijonov din mesečno, je znašal v januarju le 29,9, v februarju pa 32,5 milijona din. Uvoz iz Italije je bil sicer v obeh mesecih večji nego izvoz (skupaj za 7 milijonov din), kar bo gotovo pripomoglo k postopnemu zmanjšanju salda naših terjatev, vendar se vrednost našega uvoza iz Italije še vedno ne razvija v večjem obsegu in tudi zastaja za lanskim letom. V januarju je znašal naš uvoz iz Italije 32,3 milijona din (lani 43,9), v februarju pa 36,1 milijona din (lani 47,4).

Znatno je bil v februarju naš izvoz v Anglijo, namreč 48,7 milijona din (lani 26,7), medtem ko je znašal uvoz iz Anglije 31,8 milijona din (lani 18,1). Prav tako se je precej dvignil naš izvoz v Belgijo na 40,8 milijona din (lani 14,7).

Hudo pa je zastajal naš izvoz v Češko-slovaško, ki je znašal le 20,8 milijona din (lani 36,1). Uvoz iz Češko-slovaške pa je bil nadalje znaten in je dosegel vrednost 46,1 milijona din (lani 38,1).

Gospodarske vesti

Uvedba terminskega poslovanja s žitom na jugoslovanskih borzah. Iz Novega Sada poročajo, da so z letošnjim letom prešle agende predsedništva delegacije jugoslovanskih borz avtomatično na novosadsko borzo. Uprava novosadske borze je sklenila sklicati za 30. april prvo sejo delegacije borz. Na tej seji se bo razpravljalo o predlogih beograjske borze glede spremembe in dopolnitve posebnih uzbek za žito, uprava novosadske borze pa bo stavila predlog za uvedbo terminskega poslovanja z žitom na naših borzah. Delegacija se bo na tem zasedanju bavila tudi z vprašanjem izvoza žita in bo stavila zahtevo, da se omogoči privatni žitni trgovini širše polje udeleževanja, zlasti pri izvozu in da se ukinejo nepotrebne omejitve.

Plenarna seja Zbornice za TOI. Zbornica za TOI je sklicala za četrtak 7. t. m. ob 9. uri dopolnilno plenarno sejo zborničnega sveta, v sejni dvorani zbornice z naslednjim dnevnim redom: 1) Naznanila predsednika; 2) Poslovno poročilo o delovanju zbornice; 3) Računski zaključek zbornice za leto 1933, in poročilo pregledovalcev zborničnih računov; 4) Izjava zbornice k načrtu izprememb in dopolnitev obrtnega zakona; 5) Poročilo finančnega odbora o predlogu obrtnega odseka glede razširjenja avtonomije odsekov; 6) Predlog predsednika gostinskega odseka glede izpolnitve zborničnega predsedništva; 7) Predlogi odsekov in zborničnih svetnikov.

V državnih železnicih v Varesu bodo najbrže še ta mesec končali dela za modernizacijo druge visoke peči za topljenje železne rude in za povečanje kapacitete. Po izvršitvi preureditvi bo imela vareska železarna letno produkcijsko kapaciteto 75.000 ton surovega železa nasproti dosedanjim 35.000 tonam.

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

Proračun dunavske banovine znatno znižan. Dunavska banovina je za leto 1933/39 predlagala občutno povečanje proračuna predvsem zaradi tega, da se izvrši obširen banovinski program za javna (cestna) dela. Za kritje povečanih banovinskih izdatkov je banski svet predlagal povišanje banovinske določke na neposredne davke, ki je bila v tej banovini doslej razmeroma nizka. Doklada naj bi se povišala od 10 na 33%. Finančno ministrstvo pa je pristalo le na povišanje določke od 10 na 20% in je v zvezi s tem znižalo proračun od predlaganih 220 na 184 milijonov, pri tem pa je novi proračun še vedno za 31 milijonov večji nego proračun za 1.937/38. Od celotnega znižanega proračuna odpade na proračun tehniškega oddelka 76,2 milijona din. Donos povišane določke bo znašal 86 milijonov din donos trošarin 32 milijonov, donos taksa pa 16 milijonov.

Naredba o občinskih davčini na potrošnje v Ljubljani, ki je bila objavljena v »Službenem listu« banske uprave dne 26. III. 1933, šteje 159/25 in je stopila v veljavo 1. aprila t. l., določa, da morajo vsi gostilničarji in drugi točilci alkoholnih pijač v vinotoki in zajtrkovalnicah prijaviti najkasneje do 15. aprila t. l. mestnemu trošarinskemu uradu zaradi odmere mesečnega pavšala davčine na potrošnje, ki znaša 1 din za vsak zatrosarinjeno hi v vina in piva, vso v letu 1937. (od 1. I. do 31. XII. 1937) zatrosarinjeno količino vina ali piva ne glede na to, ali so to blago uvozili preko linijskih trošarinskih uradov, ali pa so ga kupili pri ljubljanskih trgovcih z vinom ali v pivovarneh. V istem roku morajo prijaviti tudi lastniki kavarniških obratov od davčne uprave ugotovljeno kosmatno najemno za kavarniške obrate. Če pa je lastnik kavarniškega obrata obenem lastnik zgradbe, v kateri je kavarna, pa po davčni upravi ugotovljeno najemno vrednost. Za vse navedene obrate je ta prijava strogo obvezna in je v interesu lastnikov obratov sameh, da je to podatke prijavijo mestnemu trošarinskemu uradu, ki bi sicer pavšal davčine na potrošnje odmeril brez te prijave.

Subvencija beograjske občine velesejmu. Beograjska občina je v svoj proračun za leto 1933/39 vnesla kot novo postavko subvencijo 500.000 din družbi za pripranje sejmov in razstav v Beogradu.

Borze

1. april

Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski šilingi zopet nekoliko pocenili in so se trgovali po 8,65. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.6050 (v Beogradu po 8.6653), v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 28,50. Nemški klirinški čeki stanejo v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu nespremenjeno 14,50, za konec junija pa v Zagrebu 14,40.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda po večerašnjem znatnem dviglu le za malenkost popustila in je notirala po 477 — 478,50 (v Beogradu promet po 478 — 478,50). Zaključki pa so bili v 6%, dalm. agrarnih obveznicah po 93 (v Beogradu po 93), v 6% begluških obveznicah po 94,50 (v Beogradu po 94), v 7% Blairu posojilu po 91,50 in v delnicah Trboveljske 110.

DEVIZE

Ljubljana, Amsterdam 2407,16—2421,76, Berlin 1744,02 — 1757,90, Bruselj 734,55 — 739,62, Curih 996,45 — 1003,52, London 215,50 — 217,56, New York 4316 — 4352,32, Pariz 132,76 — 134,20, Praga 151,78 — 152,88, Trst 228,04 — 231,13. Curih, Beograd 10, Pariz 13,33, London 21,6550, New York 436,25, Bruselj 73,71, Milan 22,96, Amsterdam 241,45, Berlin 175,10, Stockholm 111,6250, Oslo 108,8250, København 96,65, Praga 15,2350, Varšava 82,20, Budimpešta 86,25, Atene 3,95.

EFEKTI

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 477 — 478,50, 4% agrarne 61 — 62,50, 4% severne agrarne 61 den., 6% begluške 93 — 94,50, 6% dalm. agrarne 91,50 — 92,50, 7% stabiliz. 99 den., 7% invest. 99 — 101, 7% Drž. hip. banka 99,50 — 101, 7% Blair 91 — 92, 8% Blair 96 — 97, Narodna banka 7300 den., PAB 220 den., Trboveljska 210 — 215, Gutmann 60 den., Sečera Osiček 110 — 135, Dubrovačka 390 — 405, Oceania 600 den., Jadranska 375 den. Beograd, Vojna škoda 478 — 479 (478 — 478,50), za april — (47), 4% agrarne 61,50 — 62,50, 6% begluške 93,75 — 94,25

(94), 6% dalm. agrarne 92,75 — 93,50 (93), 7% stabiliz. 99 — 100 (99,50), 7% invest. 100 — 101 (100 — 100,50), 7% Drž. hip. banka 101 — 102, 7% Blair 91 — 91,75, Narodna 7270 — 7300 (7270), PAB 222 den.

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 1. aprila. Začetni tečaj: pšenica za maj 85,875, za julij 81,875, za sept. 82,75; koruza za maj 60,75, za julij 62,125. + Winnipeg, 1. aprila. Začetni tečaj: pšenica za maj 119,25, za julij 109,875. + Novosadska blagovna borza (1. t. m.). Tendence nespremenljive. Pšenica: (78 — 79 kg) baška 176 — 179; sremška 175 — 178; baška potiska 178 — 180; slavonska 177 — 179. Kuruza: baška 100 — 101, banatska 97 — 99, Oves: baški 131 — 133; sremski 132 — 134; slavonski 135 — 137. Ječmen: baški in sremski 63/64 kg 142,50 — 145. Moka: baška in sremška »Og« in »Ogg« 272,50 — 282,50; »2« 252,50 — 262,50; »3« 232,50 — 242,50; »6« 212,50 — 222,50; »7« 182,50 — 192,50; »8« 117,50 — 122,50. Otrubi: baški in sremski v vrečah 92 — 99. Fižol: baški in sremski 187,50 — 192,50.

BOMBAS

+ Liverpool, 31. marca. Tendence mirna. Zaklj. tečaj: za april 4,74 (prejšnji dan 4,73), za julij 4,87 (4,80), za sept. 4,93. + New York, 31. marca. Tendence mirna. Zaklj. tečaj: za april 8,59 (8,51), za julij 8,69 (8,60).

SOKOL

Bivši idrijski Sokolom! Lani je minilo 40 let od ustanovitve Sokola v Idriji, toda mi smo to obletnico žisto pozabili. Z raznim predstavniki naprednih Idričanov smo se dogovorili, da bomo letos 7. avgusta o priliki obmejnega zleta Sokolstva v Dolenjem Logatcu poklonili Sokolu v Dolenjem Logatcu dežji prapor istočasno, ko bo članski prapor za 30 letnico obstoja društva odlikovan s kratjim trakom. V ta namen se je osnoval med Idričani, člani društvene uprave logaškega Sokola, odbor, ki bo poskrbel vse potrebno, predvsem pa zbral denar. Ta odbor je prav te dni razposlal okrožnico bivšim idrijskim Sokolom, katerih seznam pa ni popoln. Po tem potu obveščamo tudi ostale Idričane, ki bi bili voljni prispevati za prapor, da pošljejo svoje prispevke na čekovni račun 14.808 Sokol v Dolenjem Logatcu. — Odbor Idričanov. Mursko sokoljsko okrožje, Predelava obveznih prostih vaj, ki bi se morala vršiti v Ljutomeru 10. t. m., je bila zaradi župnega zbora preložena in bo v nedeljo 8. t. m. ob 14. v Sokolskem domu v Ljutomeru. Vse jedilnice so obvezne, da pošljejo po možnosti vadiatelj vseh oddelkov.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 2. Veronika Deseniška. Izven. Goštje gđ. Bogomila Nučičeva. Znižane cene od 20 din navzdol.

Nedelja, 3. Firma. Izven. Znižane cene. Zadnjič v sezoni, bodo igrali drevi Zupančičevo tragedijo »Veronika Deseniška« s gđ. Bogomilo Nučičevo v naslovni vlogi. Ta mlada igralka, ki je nastopala doslej kot volonterka zagrebškega gledališča ter je bila angažirana v Banjaluki, kaže poseben dar za vlogo dramskega značaja. V vlogi Veronike to imeja priliko dokazati vse svoje umetniške zmožnosti, ter uveljaviti svoj zvočni glas in izvrstno recitacijo. Učitelj je bil njen oče, znani zagrebški režiser in igralec g. Hinko Nučič. Ostala zasedba občajna.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 2. Grofica Marica. Izven. Globoko znižane cene. Nedelja, 3. Hoffmannove pripovedke. Izven. Znižane cene.

Priljubljena Kalmanova opereta »Grofica Marica«. Kot posebna novost bo nastop priljubljenega komika g. Daneša v vlogi Poljčka. Naslovno partijo, v kateri je imela že pri prejšnjih uprizoritvah odlični uspeh, poje ga. Poličeva. Dirigent je kapelnik Zebre.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 2. aprila ob 20.15: Smuk smuk. Nedelja, 3. ob 16: Smuk smuk.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 2. ob 20: Nečak. Red C. Nedelja, 3. ob 15: Gašper in Hudamora. Globoko znižane cene. Zadnjič. Ob 20. Pod goro zeleno. Znižane cene.

KUPUJTE SREČKE

državne razredne loterije pri

ZADRUŽNI HRANILNICI

v Ljubljani — Dalmatinova ulica št. 6

vse opere

Meč maršala Focha

Mavčna francoskega vojskovodje iz svetovne vojne so te dni uvrstili med spomnike vojnega muzeja v Vincennesu pri Parizu

Železniške voznje brez ropota

Zvarjene tračnice, ki merijo v dolžino 80 m

Francoske železnice delajo ta čas poskuse, kako bi se odpravil ropot, ki je doslej spremljal železniške voznje. Neka družba ima že več voz, ki vozijo tako tiho, da se moreš v njih šepetaje pomenkovati. Če bi pa hotela vsak zvok popolnoma odpraviti, bi morali spremeniti še to in ono pri tračnicah.

Inženjerji pravijo, da bi bilo to tudi iz vzrokov štedljivosti zelo priporočljivo, kajti vsak ropot in vsak sunek je znamenje nepotrebnega zapravljanja materiala in obrat je tem cenejši, čim bolj gladko teče vlak. Tresenje in enakomerno razbijanje nastaja, kakor znano, tedaj kadar gre do kolesa preko konca kakšne tračnice na začetku druge tračnice.

Poskusili so presledke med posameznimi tračnicami odpraviti na ta način, da so te tračnice zvarili skupaj, namesto da bi jih zvezali na običajni način z jeklenimi traki

In vijaki. Te poskuse so napravili najprej v predorih, kjer se temperatura ne spreminja bistveno, in ko so pokazali uspeh, so jih prenesli tudi na odprto progo.

Pokazalo se je, da vremenske in temperaturne spremembe nimajo bistvenega vpliva na zvarjene tračnice, potrebno je le, da se te dobro zasidrajo v tla. Na podlagi teh poskusov so začeli na francoskih železniških progah pri vseh popravilih in gradnjah novih prog nadomeščati stare, 9 do 14 m dolge tračnice z novimi, ki merijo v dolžino 80 metrov. Zvarjene tračnice pa ne oglašujejo samo ropota, temveč je videti, da povečujejo tudi varnost voženj. Bivša francoska severna železnica je že leta 1906, za poskus na krajšem delu proge stare tračnice nadomestila z zvarjenimi in čeprav vozijo odteji vlaki neprestano preko te proge, se danes pri zvarjenih tračnicah ni pokazal še noben prelom.

Džibuti propada

Francoska železnica v Adis Abebo — najdražja na svetu

Kakor izjavljajo italijanski kolonialni strokovnjaki, izgublja Džibuti, nekoč najvažnejša baza za promet z Abesinijo, čedalje več svojega nekdanjega pomena.

Že med italijansko-abesinsko vojno je bilo videti, da bo moralo to pristanišče francoske Vzhodne Afrike svoj položaj prepustiti pristaniščem sosednjih italijanskih kolonij, Masau in Mogadisku. To se je sedaj zgodilo. In francoska železnica iz Džibutija v Adis Abebo mora deliti to usodo. Italijani te železniške zveze ne uporabljajo, a to ne morda iz kakšnih ozirov narodnega ponosa, temveč iz gospodarskih ozirov. Ta železnica je po njihovih izjavah najdražja na svetu.

Samo še majhen del abesinskega izvoza gre danes preko Džibutija. Abesinija prehranjuje sedaj več nego pol milijona Evropecev, civilistov in vojakov, ki porabijo seveda velik del abesinske proizvodnje. Velikih množin raznih surovin pa iz Abesinije sedaj sploh ne izvažajo, temveč jih zbirajo v deželi sami, da bi jih predelovali pozneje na licu mesta, ko se bo razvila lokalna industrija. To velja zlasti za kožo. Navzlic temu pa je abesinski izvoz že danes večji nego pred vojno.

Glavni izvozni predmeti so zlato, platina, kava in kože. Vsak mesec proizvajajo kakšnih 100 kg zlata in 45 kg platine. To gre naravnost v Italijo. Izvoz kave znaša 33 do 48 milijonov kilogramov letno. Prevoz po džibutski železnici stane 1 liro za vsak kilogram in k temu je prileti še tranzitno carino 2 odstotkov vrednosti ter stroške za prekladanje v luki. Nasprotno pa velja pošiljka iz Adis Abebe v Masau z vsemi

stroški samo 1.40 lire za kilogram. Lansko leto je v Adis Abebi vladalo pomanjkanje živil, v Džibutiju pa se jih je pokvarilo 40.000 ton, ker železnica ni mogla zmagati prevoza.

Mihalokopulos mrtev

V nedeljo je umrl 62 letni vodja grške demokratske stranke Andrej Mihalokopulos. Vlada ga je pred časom izgnala na otok v Egejskem morju in mu je dovolila povratek v Atene šele tik pred smrtjo. cijeniatx rdgovc umlhwy tbskpxz

Harry Piel

25 let pri filmu

Harry Piel je pred kratkim obhajal 25 letnico udejstvovanja v filmski stroki. Listi, ki beležijo to vest, pripominjajo, da je Piel s tem dosegel svojevrsten rekord, kajti ugajati filmskemu občinstvu skoraj 25 let, tudi nekaj pomeni.

V Nemčiji predavajo zgodovino polkov

Berlinski minister za prosveto je izdal odredbo, da se ima posihmal na nemških šolah predavati tudi zgodovina polkov nemške vojske, ki so se izkazali s kakršnim koli junaštvom.

Tornado opustošil tri nasebine

Tri nasebine v bližini Comillasa v Benigaliji je nedavno opustošil hud tornado, ki je usmrtil pri isti priložnosti 60 oseb in nad 100 glav živine.

V spomin obnovitelju olimpijskih iger

Na Coubertinovem stadionu pri St. Cloudu blizu Pariza so te dni vsadili spominsko lavičko na čast baronu Pierreu Coubertinu, obnovitelju olimpijskih iger

Denar v mavcu

V Bratislavi je te dni prejel neki sofer poziv, naj nemudoma pride na Dunaj, odkoder bo prepeljal na češkoslovaško ozemlje bolnika iz dunajske bolnišnice. Sofer se je odpeljal po naročilu in se ustavil pred bolnišnico, v kateri je ležal neki tvojničar, ki je imel roko v mavcu. Bolnika so spravili v vozilo, ki je nato oddrlo proti meji. Tam pa je nemški carnik prerezal mavec, ki se mu je videl sumljiv in iz obveze se je vsulo na tla nad pol milijona šilingov bankovcev. Tvojničarja, ki je hotel prenesti denar čez mejo, so seveda na mestu aretirali.

Trgovca z dekleti in tihotapec mamil

Rumunska policija je prijela že dolgo iskanega trgovca z dekleti in tihotapca mamil Nikolaja Minusca. Skrival se je v Konstanci s sedmorico svojih pajdašev. Minusca je imel svoje ladje, s katerimi je prevažal ljudi in tovore po Črnem morju. Izvrševal je tihotapstva na debelo. Pri aretaciji so mu zaplenili velike količine kokaina in morfija, ki bi zadostoval za usmrtnitev 20 tisoč oseb. Minusca je po podatkih, ki jih ima v rokah policija, prodal v Južno Ameriko nad 400 mladih žen in deklet.

Novi belgijski poslanik v Parizu

Grof Kerchove de Denterghem je imenovan za novega poslanika belgijske vlade v francoski prestolnici

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Tudi Francozi gradijo ceste

Pri nas beremo večinoma samo o cestah, ki jih delajo v Hitlerjevski Nemčiji. Toda tudi Francozi izboljšujejo svoje ceste v Bretagni in Normandiji. Na sliki vidimo pariškega ministra za javna dela Moncha na takšni cesti pri Rocquencourtu

Zgodovinsko pismo dunajskega kardinala

Der Erzbiſchof von Wien

Wien, am 18. März 1938.

Sehr geehrter Herr Gauleiter,

Beigeschlossene Erklärung der Bischöfe übersende ich hiermit. Sie sehen daraus, dass wir Bischöfe freiwillig und ohne Zwang unsere nationale Pflicht erfüllt haben. Ich weiss, dass dieser Erklärung eine gute Zusammenarbeit folgen wird.

Mit dem Ausdruck ausgeszeichneter Hochachtung

und sehr geehrt

Y. Kard. Hl. J. J. J.

Listi v Nemčiji priobčujejo faksimile gornjega pisma, ki ga je poslal dunajski kardinal, nadškof dr. Innitzer, Hitlerjevemu pooblaščencu in vodji avstrijskega plebiscita »Gauleiterju« Bücklu. Gospod kardinal je na koncu pisma lastnoročno pripisal »und Heil Hitler«

Japonci proslavljajo imperij

Članice japonskih nacionalističnih organizacij manifestirajo po ulicah Tokija na dan 2598. obletnice ustanovitve japonskega cesarstva

Smrt v zlatem grobu

Hoteli so obogateli brez pravice

V bližini Johannesburga v Južni Africi je prišlo v nekem zlatem rudniku do težke nesreče, ki jo je zakrivila sleparska namera nekaterih delavcev. V neki rov je vdrl plaz kamenja in izpod ruševin iz zlatonosnega kamenja so potegnili doslej 9 mrtvih rudarjev, 13 drugih pa so prepeljali težko poškodovane v bolnišnico.

Inženjerji rudniške ružbe, ki so iskali vzroka za katastrofo, so dognali, da je zdrčalo kakšnih 4000 ton kamenja in zasulo rov. To se je zgodilo proti vsemu pričakovanju. V bližini središča katastrofe so odkrili znake silne eksplozije z razstrelivom, ki ga uporabljajo drugače samo za vojaške namene.

Trije delavci, ki so pri katastrofi tudi sami izgubili življenje, so to razstrelivo vtihotapili v rudnik. Ob sodelovanju nekega predelavca so hoteli v eni izmed bližnjih noči, ne da bi uprava rudnika o tem kaj vedela, priti v rov, kjer so bili odkrili novo zlato žilo, ki so jo hoteli opleniti. To zlato žilo so bili previdno zakrili, da bi je ne videle »nepoklicane« oči. Priskrbeli so si mož-

nost, da bi zlatonosno kamenje spravili na skrivaj iz jame in so upali, da bodo na ta način obogatili.

Kakor so izpovedali nekateri težko poškodovani rudarji, ki niso vedeli, za kaj gre, se je bila trojica nepoštenih delavcev med normalnim posadom sprla. Na zadnje so se spopadli in je šlo za življenje in smrt. Eden izmed delavcev je hotel tedaj zažgati nekaj vtihotapljenega razstreliva, da bi oba svoja pajdaša spravil na oni svet. Toda razstrelivo se je vnelo vse in je povzročilo strašno premikanje zemeljskih plasti. Zločinca je pod novo zlato žilo pokopalo, toda na žalost je eksplozija zahtevala še druge, nedolžne žrtve. Tri može še pogrešajo in upajo, da jih bodo vendarle še žive spravili iz dela rova, ki ga ni zasulo.

Najmočnejši drobnogled

V ameriških tvornicah za optiko izdelujejo tačas drobnogled, ki bo štirikrat močnejši od sedanjega najboljšega mikroskopa na svetu. Naprava bo povečala vsak predmet 50 tisočkrat in bo rabila v prvi vrsti za geološka raziskovanja.

Prijet tat brilantov

Varšavski policiji se je posrečilo prijeti tatu brilantov Zigo Nawrockega, ki je izvrševal tatvine draguljev s sodelovanjem svoje žene. Aretacija tatu je bila zelo težka, ker je bila policiji na razpolago samo neka stara slika žene Nawrockega. Da bi zakrila sled za seboj, se je žena podvrgla sluševalni kurti, ki je zmanjšala njeno težo za dva deset kg.

Postaja pod Hydeparkom

Angleški listi pišejo, da se londonske prometne razmere spreminjajo po velikotnem načrtu. Namesto dosedanjih železniških postaj v predmestjih bodo zgradili pod Hydeparkom eno samo ogromno postajo. Ta velika postaja bo sprejemala vse vlake, ki prihajajo v angleško prestolnico.

Nazoren primer za to, kako velika bo ta postaja, nam daje dejstvo, da sprejemajo poedine londonske postaje dnevno najmanj 500, nekatere pa celo nad 1000 vlakov. V Londonu ni nobene postaje, ki bi ne imela najmanj 30 tirov. Podzemna ogromna postaja bo nudila v primeru zračnih napadov zatočišče milijonu oseb. Zgradili jo bodo tako globoko, da ne bodo rastline Hydeparka trpele nobene škode.

Neki londonski list pravi k temu, da govorijo mnogi o velikanski vsotah, ki jih bo požrla gradnja nove postaje. To je res, pripominja, toda francoska Maginotova linija tudi ni bila cenejša...

A NEKDOTA

Königsberger filozofa Imanuela Kanta je nekoč obiskal neki slušatelj. Hotel je vedeti, kaj meni slavni predavatelj o zakonu.

»Le mirno se oženitec, mu je svetoval Kant.« »Če dobite dobro ženo, boste prav gotovo srečni mož.«

»In če dobim slabo ženo?« je vprašal slušatelj dalje.

»Če dobite slabo ženo, postanete morda še kaj vreden filozof.«

VSAT DAN ENA

»Striček, če sede čebela na koprivo, kaj se zgodi? Ali kopriva opete čebelo, ali čebela pije koprivo?«

(Politikenc)

Kulturni pregled

Razstava trojice: Galanda, Maleš, Mušič

V Jakopičevem paviljonu je razstavljenih preko 700 del trojice umetnikov. Vendar to ogromno število ne prenatrpa paviljona, ker tvorijo večino razstavljenih del reprodukcije Maleševih grafik (linoreza in lesoreza), lepo mapirane in sortirane po letih nastanka. Galanda je razstavil le graficna dela in tudi Mušič ne sega veliko preko tega graficnega okvira ter s svojimi gvaši le pozivlja belo-črne razstave.

Pri grafiki, posebno linorezu in lesorezu umetnik ni vezan na predloge iz narave, kajti na razpolago ima le črno in belo ploskev (barvni lesorez je pozem izum in redko uporabljen), narava mu tega ne nudi neposredno, marveč le posredno s pojavom svetlobe in sence. Iz narave more vzeti kvečje mu le konture predmeta oz. telesa, vse ostalo pa je prepuščeno sami umetniški fantaziji. Popolnoma prosto se more umetnik razvijati v tej tehniki in ustvariti like, figure in spake, more napraviti nikjer na svetu obstoječe nestvore in jih uporabiti za svojo osnovno idejo, kateri potem podredi še kombiniranje svetlih in temnih ploskev ter vezi med njimi in tako ustvarja harmonično enoto, v kateri je vsak posamezen delec podrejen osnovni misli. Zato se je graficna tehnika najbolj obnesla v dobah, ko prevladuje idealistična stremjenja in ko polaga umetnik posebno važnost na snov, ki mu narakuje delo. Pa tudi moderna najbolj subjektivistična doba se rada loteva grafike. Studije zraka in posebno barve in impresivizem, ki se mozično sestavlja ploskev daje enoten vtis, se rodila adekvaten pojav tudi v grafiki, kjer je celotna ploskev razkosana na polno belih in črnih ploskev, ki se skupaj dajejo vtis svetlobe in sence. Ker se bela linija v črni ozadju mnogo bolj izraža nego obratno, je kaj rada tudi linija izraz umetniškega občutka. Zato po tem le tehnike ne smejo omalovaževati, saj lahko mnogokrat pove več in služi mnogo bolj ideji, kakor pa še tako precizno in vestno izdelana oljna slika.

Mikula Galanda iz Bratislave razstavlja v Ljubljani prvič in vendar nam ni tuj. Ali nismo nekje tega že videli pri naših mladih — posebno po povratku s praške akademije? Razstavil je nekatera starejša dela (iz l. 1922) in tako je mogoče slediti njegovemu razvoju in vsaj po sledovih sklepati na celoto od početnega munchovsko vplivanega ekspresionizma v lesorezih s čustveno dojetno snovjo gre pot preko francoskih vplivov (Picasso), dokler se končno ne znajde v strastnem iskanju forme (Litografije pri toaleti iz l. 1937). Zanimajo ga le forma, isče ne eksaktno linijo in prihaja s tem iskanjem do primitivizma linij. Obenem pa daje vtis vpliva ljudske plastike, lahko pa je tudi po svoji poti sam prišel do istega učinka. Njegovo risarsko znanje očitujejo številne risbe, ki z enostavnimi konturami linijami iščejo le obliko predmeta. Razstavljalec nam je tudi dokaz, kako internacionalna je in kako malo narodnostno svojstvena ima ta struja v sebi. Enaka dela najdemo povsod in tudi pri nas. Zadnja dela so priča sodobnega iskanja forme v telesh in vzhvram gibanju. Sila tega iskanja daje slikam poseben pečat.

Miha Maleš je retrospektivno od ranih početkov do danes pokazal svoj razvoj v graficni (lesorez in linorez) tehniki. Skrbno po letih zbrana in razstavljena dela nudijo material za posebno podrobno študijo o Male-

šu, kajti zbrana so vsa dela te tehnike, tako da množično, umetnostno ne vedno pomembni portreti motijo jasno preglednost in marsikaj lepega mora ostati spregledanega. Od prvih, iz zmernega realizma izhajajočih početkov se znajde naenkrat sredi umetnostnega življenja v Pragi in sedaj nastajajo dela iz umetnikove notranje potrebe po ustvarjanju in izražanju čustva, pa tudi iz veselja nad dekorativnim izpolnjevanjem ploskve z belimi in črnimi lisami. V mnogih išče ideji primerne oblike, mnogokrat pa so le naročeno delo za vsakdanji kruh s potrebnimi koncesijami. V tem iskanju in študiranju pa se je tehnično vedno bolj izpopolnjeval. Prvotno skriva pod plašč ideje neokretnost, dokler končno oboje ne spopolni do stopnje, da se je mogel lotiti »Sonetnega venca in »Sence«. »Sonetni venec« je reprodukcija umetnikovega dojemanja in čustva, ki ga je imel pri čitanju sonetov. To sprejemanje pa je tako lahko subjektivistično, da ga ne moremo z nobenimi sredstvi kontrolirati, če je pravilno. Ravno tako ne moremo eksaktno zgrajeni arhitektoniki venca iskati notnega odgovarjajočega pojava v reprodukcijah in moramo zato smatrati lesoreze ne kot ilustracijo venca, marveč ilustrirano sprejemanje in ekspresivno reproduciranje čustev, ki so ga obdajala. Najbolj sproščena, dekorativno zgrajena z mnogo kvalitete so dela z Golnika, v katerih je iskanje svetlobe in solnce značilno za tedanje razpoloženje. Obvladane linije, ki jih uporablja za notranje izražanje čustev, kaže podoba spečega dečka.

Najmlajši med njimi je Zoran Mušič, ki je to pot razstavil le gvaše, tehnika, ki njegovemu načinu gledanja in ustvarjanja prija in zelo odgovarja. Razstavil je večinoma pogled na dele mesta, med katerimi prevladuje motiv s kolodvoru. Mušič ne gleda predmeta v njegovi tešeni trodimenzionalnosti, ne zanima ga prostorna globina, marveč samo predmet in barvi. Zato njegova telesa nimajo kontur, niti niso plastično modelirana, temveč le barvno omejena, sama na sebi dojeta v barvi in prikazana v sožitju z ostalimi barvami okolice. Barve nanaša s širokimi potezami čopiča, množico raznih barv druga poleg druge in hoče na ta način ustvariti pravičen barvni efekt. V tem pogledu je značilna njegova študija »Interieurja«, kjer za zanima problem dveh odgovarjajočih barv, ki ju v nekem ritmu razdeli po ploskvi in potem prehaja navzgor v svetlobo in navzdol v nevturalno tla. Pokrajine brez senc epompinajo na Kokoschko, način obdelave neba s krožnimi črtami okoli izvora svetlobe pa na van Gogha. Skušata tudi podati pokrajino v njenem karakterističnem barvnem tonu, kar pa se mu ne posreči vedno (Ljubljana, Maribor). Najbolj umirjen in s tem dober je posebno v svojih kolodvorih, kjer mu dolge linije poslopji in trdnice pripomorejo tudi same k temu. Mušič je najvidnejši predstavnik te novodobne barvne struje pri nas, toda moral se bo odločiti prisiljenosti in se v študijih nasloniti neposredno na naravo, da ne bo zašel v umetniženje, iz katerega ne bo več našel izhoda.

Razstava je odprta premalo časa, da bi se mogla dostojno afirmirati (in to po svojem pomenu in kvaliteti zasluži), kajti treba je videti dela večkrat, da se človek navadi nanje in jih potem začne prav razumevati. F. K. Kos.

Nova pota »vitalne statistike«

Ob študiji dr. Fedorja Mikliča o starosti medmurske hiše

Šef oddelka za vitalno statistiko Šole narodnega zdravja v Zagrebu, naš rojak dr. Fedor Miklič (o njegovem znanstvenem delu bomo ob priliki obsejane pisali) nam je dal zopet novo zanimivo študijo.

VPS, časopis za vodno, plinsko in sanitetno tehniko (VPS, št. 12, 1937.) je prinesel v svoji zadnji številki lanskega letnika, (ki je zaradi tehničnih ovir izšla šele sedaj) študijo dr. Mariča o starosti medmurske kmečke hiše. Ta študija je izšla tudi kot poseben odtis z angleškim resuméjem.

Tokrat se je avtor lotil zanimive naloge: ugotoviti starost medmurske kmečke hiše. Na podlagi tablice redosleda se s pridom že mnogo časa proučujejo biološke oblike kake skupine. Sam avtor je princip sestavljanja teh tablic strokovno opisal v nekaterih svojih publikacijah. Doslej pa so se tablice redosleda uporabljale le pri ljudeh, toda v najnovejšem času so prešle celo v tehniko. Ameriški avtor C. E. Griffin je raziskoval dolžino trajanja avtomobilov, avtomobilskih obročev in sl. Zaradi tega je tudi dr. Miklič uporabil tablice na konkretnem primeru, namreč na dolžini trajanja medmurske kmečke hiše za leto 1927/1930.

Ljubljanski higijski zavod, pod katerega je takrat spadalo Medmurske, je popisal kmečke hiše in v popisnem formularju »Hišno-zdravstveni list«, je bilo tudi vprašanje glede starosti hiše. To je dalo avtorju pobudo, da se je lotil zgoraj omenjene študije. V celoti je bilo v Medmurski (okraj Prelog) v šestih vaseh s tremi občinskimi popisanih 508 vaških hiš, v katerih je prebivalo 4635 ljudi.

To število je bilo za avtorja zadostno, da je lahko generaliziral celotno Medmursko, čeprav število hiš in prebivalcev znaša 57% celokupnega števila hiš in prebivalcev zgoraj omenjenega srezu. Zaradi tega je avtor to s potrebnim opozorilom pri generaliziranju rezultatov upošteval, čeprav je glede na teren dana možnost, da se lahko nagibamo k generaliziranju.

Najskrajnejša starost medmurske hiše se je na podlagi teh podatkov gibala od 90 let (Dolnji Pustakovec) in 200 let (Cirkovljani), a povprečna starost raziskanih medmurskih hiš znaša 46,2 leti in je v zanimivem razmerju s šansami na življenje novorojenega Medmurskega, ki znaša 40,7 do 42,4 leti.

Kmečke hiše se torej do neke mere obnavljajo paralelno s človeškimi generacijami. Gotovo je, da tudi podatki o starosti posrednih hiš niso popolnoma točni; posebno velja to za stare hiše. Vendar pa je avtor na samem terenu marsikje podatke popravil, ker je v Medmurski navada, da se pri vsaki novo zgrajeni hiši vtisne datum ali vsaj leto dograditve.

Zidanje neke hiše je odvisno od potreb človeka ali boljše povedano od potreb družine. Pri rušenju hiše pa prihajajo v poštev drugi momenti, predvsem detranje hiše, novi nazor mlajših generacij itd. Rušenje

hiše pa ni samo odvisno od človeške volje, temveč še od prirodnih katastrof, kakor so požari, poplave, vojne in sl.

Iz matematičnih raziskavanj je avtor ugotovil, da je kritična perioda za kmečko hišo po preteku 20 let. Vendar pa je pojem o trajanju kmečke hiše zelo variabilen in je razen elementarnih nesreč odvisen tudi od potreb človeka in od konjunktura. V 20. letu starosti hiše se lahko pričakuje še 38,33 let trajanja, v 60. letu še 23,41, v 100. letu še 13 let.

Avtor je hotel s to svojo študijo načeti diskusijo, ali ustrežajo gradnje naših kmečkih hiš potrebam časa.

Dr. Miklič zaključuje svojo študijo sledeče: »Stanje današnje tehnike je v veliki meri naperjeno v individualnem pravcu na način, kakor je to pri individualni medicini. Šele z zamenjavo mišljenja o nalogah zdravniškega stanu, da služi vsakemu, ki ga potrebuje, ne glede na njegovo slučajno premoženjsko stanje, se je ustvarila socialna medicina. Ali ne bi moglo tudi na področju tehnike veljati isto merilo? Štampar je v tem pogledu napravil temelje, ki se razlikujejo od običajnega mišljenja, s tem, da je zvezel socialno-zdravstvene probleme z moderno tehniko. M. Z.

Zapiski

»KNJIGA ZA PORODICU I ŠKOLU«

V zadnjem času se je pričelo med brati Srbi živahno zanimanje za mladinsko književnost. Poleg mnogih mladinskih listov ter izdaj originalnih in prevodnih episov vzbuja pozornost zlasti »Knjiga za porodicu i školu«. V kratkem razmahu je sledila prvi knjigi z oznako »Priče i pouke« z 12 izbranimi pripovedkami druga knjiga, z oznako »Jugoslovenski omladinski pisci«. Pripovednica Verka Skurla-Ilijić odpira mladim čitateljem pogled v življenje naših Primorcev. Polno svetlobe in črte kakor mirno morje, polno miraka in tegob kakor beli ostri Kras, se pisateljica preliva zanimivo pripovedovanje. Mato Lovrak opisuje življenje preproste mladine. Pesniška duša obeh pisateljic govori o bogatem notranjem svetu ter troji rubine srca mladim bralcem kakor sonce svoje žarke molčeči naravi in nemirnemu človeštvu. Marijana Željnik-Kokalj, profesorica, na je s svojo knjigo »Sončnica« razgrnila zgodbo dobrega človeka. Snov je zajeta iz mračne predmetne ulice in Gorkova rodina zaživi v bohoti sončnice. Prispevek je objavljen v slovenski in tolmačenjem slovenske slovenskih besed. Pohvalna je tudi kratka in posrečena književna označba omenjenih treh jugoslovenskih pisateljic. Naslovo stran II. knjige krasi ilustracija mladega slovenskega akademičnega slikarja Nikolaja Omersa. Ilustracijo ponazarja prizor iz pripovedke »Sončnica«. »Knjigo za porodicu i školu« urejajo priznana književnica in profesorica gospa Anica Šaulićeva, ki z njej prirojenno umetniško čutečnost podaja mladini ne le srbskih, temveč tudi ostale jugoslovenske bisere mladinske književnosti.

Cilj te »knjige« je razširiti jugoslovenska mladinska dela med vso našo mladino, saj je ta knjiga in to dobra knjiga najboljši posredovalec med sonarodnjaki. Zato ne bi smela manjkati »Knjiga za porodicu i školu« v nobeni šolski knjižnici, kakor tudi ne v nobenem domu, kjer je kult jugoslovenske narodne zavesti največja vrednota. Posamezni zvezki, ki izhajajo vsak mesec so po 2 din. celoletna naročnina pa znaša 20 din. Naroča in plača se pri uredništvu »Knjiga za porodicu i školu«, Beograd, Kralja Zvonimira 62.

Pripomnim tudi, da je tehnična stran knjige prav lepa, brez tiskovnih napak in s prijetnim tiskom na prav finem papirju.

M. Z. K.

»Življenje in svet« prinese v svoji ponedeljski številki na uvodnem mestu članek »Ob mejah življenja (moderna znanost pred zadnjimi življenjskimi skrivnostmi?)«. Iva Lapajeta prispevek »150 let Avstralije«, zemljepisno zanimivost »Robinzoni s Sv. Paula« (tragedija ribičev sreda Indijskega oceana),

dr. A. Debeljaka prevod »Balzacovi znameniti« »Contes drolatiques« s naslovom »Kako se je vzdignila tožba zoper vražjice«, pa nadaljevanje Dumasovih »Treh mušketirjev« z »Neretrandersovimi ilustracijami, A. D. zanimivo in potrebno beležko »Zlorabe v govorici«, dalje informativne zapiske Nova nemščina in Nov književni jezik v Švici. V Tehničnem obzorniku obravnava M. Popović princip avtomatske telefonije, zanimiv je tudi zapisek o boleznih praživali, rubriki Fotoamater in Filatelija pa seznanjata čitatelja z raznimi pojavi in novostmi v teh strokah, ki zanimata širši čitateljski krog. Rubrike Praktične novosti, Človek in dom, Uganke in Sah zaključujejo obilno ilustrirano številko.

Umetniški klub v Mariboru namerava prirediti v maju pomladansko razstavo celotne slovenske sodobne likovne umetnosti. Razstava naj bi bila v prostorih Uniona v Mariboru. Ker denarna sredstva še niso zagotovljena, je razstava odvisna od akcije pri banki upravi. Klub pa opozarja že sedaj vse slovenske umetnike, da bodo povabljeni, čim bodo finančni pogoji rešeni.

S P O R T

Viktorija—Reka

Haška ne bo, pač pa dobro zagrebško moštvo I. razreda, ki bo igralo ob pol 16. proti Vičanom na igrišču ob Tržaški cesti

Po sporočilu iz tajništva SK Ljubljana zagrebški Haški ne bo igral v Ljubljani, ker je telmo brzojavno odpovedala Ljubljana. Kljub temu pa Ljubljana ne bo ostala brez nogometne tekme, ker je Reka povabila na prijateljsko srečanje znano zagrebško enajstoročniko Viktorijo. Dasi telme z zagrebškimi klubi za Ljubljano vedno novost, nam dokazujejo gostovanja teh klubov za državno prvenstvo. Ni dvoma, da spada Viktorija med elito zagrebških klubov, o tem pričajo laskevne kritike zagrebških časopisov in pa rezultati tega kluba, ki jih je dosegel v prvenstvenem tekmovalju I. razreda. Znan je zlasti obrambni trio, ki spada med najboljše v

zagrebškem I. razredu. V napadalni vrsti se zlasti odlikujeta Bonbora in Veder. Prvi je znan po svojem sigurnem strehu in veliki prodornosti, drugi pa je odlični tehničar. Ta igralec se je z velikim uspehom udeleževal v prejšnjih letih v enajstorič Gradjanskem iz katerega je prešel k Viktoriji. Odlika te enajstoročnice je nizka igra, polna tehnične dovršenosti in pa velika odločnost napadalne vrste pred golom.

Reka je prevzela s to telmo precej težko nalogo, ki jo pa upa rešiti nad vse častno.

Tekma bo jutri ob pol 16. na igrišču Reke ob Tržaški cesti.

Jutrišnji prvenstveni spored

Jutri se bo prav za prav v poudarjenem tekmovalju začelo na vseh koncih in krajih, med najboljimi, med nižjerazrednimi in med najmlajšimi. Spored je prav pester in obsega naslednja srečanja:

V I. razredu

v Mariboru: Maribor — CSK ob 15.10 na igrišču Železničarja.

v Celju: Celje — Železničar ob 16. na igrišču Celja in

v Kranju: Kranj — Hermes ob 16. na igrišču Kranja.

V nižjih razredih

v Ljubljani: Mladika — Moste ob 10.15 na igrišču Mladike, Gradiška — Adria ob 10. na igrišču Hermesa, Slavija — Korotan ob 10.30 na igrišču Jadrana,

v Ptuj: Ptuj — Slavija ob 15.30 na igrišču Ptuja,

v Dolnji Lendavi: Lendava — Drava ob 15.30 na igrišču Lendave,

v Zalcu: Zalec — Hraštnik ob 15. na igrišču Domžal,

v Mengšu: Mengše — Kamnik ob 16. na igrišču Domžal,

v Radovljici: Radovljica — Savica ob 16. in

v Trbovljah: Dask — Retje ob 16.

Med mladino

v Ljubljani: Ljubljana — Hermes jun. ob 10. na igrišču Ljubljane, Slovan — Svoboda jun. ob 10. na igrišču Ilirije, Mladika — Mars jun. ob 15. na igrišču Mladike,

Korotan — Jadran jun. ob 10.30 na igrišču Korotana,

v Mariboru: Maribor — Rapid rez. ob 13.45 na igrišču Železničarja in

v Celju: Celje — Atletiki jun. ob 14.30 na igrišču Celja.

V nekaj vrstah

Iz »Službenega vestnika LNP« posnemamo naslednje zanimive objave: Izloča se ASK Gorenjec (Jesenice) iz prvenstvenega tekmovalja, ker se ni udeležil jesenskega dela tega tekmovalja; poslovni odbor naj verificira vse tekme Gorenjca s 3:0 za nasprotnika. — Uvede se postopek proti SK Slovanu, ker ni nastopil na prvenstveni tekmi proti Bratstvu na Jesenicah, na dan 27. marca. — Po prijavi okroglega odbora v Celju se uvede postopek proti SK Atletikom zaradi nastopa s tujimi igralci na javnih tekmah dne 13. in 20. marca. — Predsedniku dr. Köstlu je bil odobren tritedenski dopust zaradi potovanja v inozemstvo.

Te dni je bila v Zagrebu glavna skupščina zagrebškega lahkoatletskega podsaveza, v katerem je včlanjenih 15 klubov s področja savske, vrbske in drinske bavinovine. Za novega predsednika tega podsaveza je bil izvoljen dr. Vladimir Markulin, za tajnika Kraleč Stanislav, za tehničnega referenta pa Knežević Fabjan. V teku razprave so bili določeni glavni termini za letošnje lahkoatletске prireditve v območju tega podsaveza, h kraju pa je bila izrečena zaupnica jugoslovenskemu olimpijskemu odboru. Novi odbor hoče posvetiti vso pozornost odnosom naproti Ljubljanskemu podsavezu.

V Egiptu zmaga naš teniški igralec Mitić se znova. Po nepričakovani zmagi nad Menzom se je odlični Mitić plasiral v semifinali, kjer je zadel na francoskega prvaka Boususa, nad katerim je zmagal v štirih setih 1:6, 6:2, 6:4, 6:2 in se tako plasiral v finale. Boljši zastopnik našega tenisa na tem turnirju Pustec pa ni imel sreče. V tretjem kolu je igral s Čehom Cejnarem in izgubil v treh setih 6:0, 5:7, 2:6 ter tako izpadel iz nadaljnje tekmovalja. V drugem semifinalu je Kitajec Ko-Sin-Kin porazil Cejnara, tako da bosta finalista na turnirju za prvenstvo Aleksandrije naš Mitić in Kitajec Ko-Sin-Kin.

SK Ljubljana. Zaradi nedeljske prvenstvene tekme naj bodo juniorji ob 9.30 na našem igrišču. Istočasno naj pridejo na igrišče srednji krilec in napadalna vrsta ligaškega moštva. Postave in podrobnosti na običajnem mestu.

RADIO

Sobota, 2. aprila

Ljubljana 12: Pester spored s plošč. — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Plošče. — 14: Napovedi. — 17: Za delopust igra Radijski orkester. — 17.40: Stokovno letošnje gradi temelje načrtu gospodarnosti (inž. arh. Rado Gregar). — 18: Citraški trio »Vesnac«. — 18.40: Dvostranske pogodb. (g. Joško Rozman). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Pregled sporoda. — 20: O zunanji politiki (dr. A. Kuhar). — 20.30: Pisan glasbeni večer s sodelovanjem Malenškovega tria, šramla »Škrjanček«, terceta Stritarjevih, kvarteta Fantje na vasi, Kmečkega tria in Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Vesel konec tedna (Radijski orkester).

Nedelja, 3. aprila

Ljubljana 8: Vesel nedeljski pozdrav (flavta g. F. Bernard in plošče). — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenoč glasbe iz franc. cerkve. — 9.15: Poslni govor (dr. Fr. Kimovec). — 10: Izpod južnega solca (plošče). — 11: Otroška ura: Gašparček. — 11.30: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 13: Napovedi. — 13.20: Hajdrihove pesmi poje akademski pevski kvintet. — 16: Prenoč koncerta obmejnih mladinskih zborov in Dravograda. — 17: Kmet. ura: Gosdarstvo (inž. K. Tavčar). — 17.20: Nadaljevanje prenosa iz Dravograda. — 18: Slovenske narodne ob spremljevanju Kmečkega tria poje gđ. Polidka Zupanova. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Slovenska ura: Klavirne točke izvaja prof. M. Lipovšek, o pomladi ob Vipavi in Soli predava prof. Filip Terčelj. — 20.30: Radijski orkester, vmes harmonika solo (g. A. Stanko). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Znani plesni orkestri (plošče).

Beograd 17.30: Narodna glasba. — 20: Narodne pesmi in plesi. — 21.30: Dvospevi. — 22.20: Ples. — Zagreb 20: Tamburaški zbor, recitacije ter lahka in plesna muzika. — Praga 19.10: Zborovsko petje in zvočna igra. — 21.10: Holandski koncert. — 22.35: Ples. — Varšava 19.35: Zabaven spored. — 22: Moniuszkove pesmi. — 22.20: Klavirski koncert. — Solija 18: Lahka in narodna glasba. — 20: Koncert zboru in solistov. — Dunaj 11.10: Godba na pihala. — 15.30: Komorne skladbe. — 19.10: Lahka godba orkestra. — 20: Pester spored. — 21: Kakor München. — 22.30: Ples. — 24: Nočni koncert. — Berlin 19.10: Lepe melodije. — 20: Koncert solistov in orkestra. — 22.30: Orkester in plošče. — 1.00: Iz Stuttgarta. — München 20: Orkestralni in pevski koncert. — 22.30: Kakor Dunaj.

Depresija (potrtost)

Znanstveno je dokazano, da regulira »KALEFLUID« sekretarno delovanje vseh žlez, krepi organizem in uravnoveša živčni sistem tako, da postane človek zopet krepak in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. Brezplačna detajlna literatura, zahtevajte Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković. »KALE-FLUID« se dobiva v lekarnah.

R. S. br. 10537/28

Umrla nam je naša dobra, ljubljena mama, stara mama in prababica, gospa

Josipina Simončič

VDOVA LABORANTA

v 86. letu starosti.

Pogreb bo v soboto, dne 2. t. m. ob pol 16. uri iz Pred škofije št. 15, na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 1. aprila 1938.

Žalujejo hčere in snovi:

IVANKA, JOZE, IVAN, FINI, VLADO in SLAVE ter ostalo sorodstvo.

KAROL WARTO

V preminulem smo izgubili vestnega in marljivega uradnika oz. kolega in ga ohranimo v trajnem častnem spominu.

Pokojnika spremimo k večnemu počitku v soboto, dne 2. aprila ob pol 16. uri z njegovega doma, Podjunska ulica 6, na Evangelško pokopališče.

LJUBLJANA, 1. aprila 1938.

Jackson Gregory:

Juana Castanares

Roman

Hawkové in Guerine misli so bile med dolgim molkom zblodile nazaj v preteklost in, kolikor je človeku mogoče, tudi naprej v bližnjo prihodnost, zdaj so se pa nehote predajale uživanju trenutka. Puščavska pokrajina, mesec, zvezdno nebo, vse se je stapljalo v čarobno sliko, v kateri so prikazni sedanosti in minulosti polagoma izgubili obseg in pomen ter se nazadnje umaknile v megleno daljavo. Presledki mirne sproščenosti se je vrnil med burne pretekle in prihodnje dni, in lepota trenutka je zmagala nad grdimi spomini. Gola puščava se je svetila blago in jasno kakor izpod srebrne koprene. Svet vse na okrog je bil postal leskečoče se kraljestvo sanjave tihote in samote, ki je bila usoda zanesla ta dva človeka na njegovo obalo. In zdaj sta stala tu, tem tesneje zvezana drug z drugim, čim bolj ju je magična sila admikalna svetu in ljudem. Samota nad samotami — to je čar puščave in njeno preteklost.

Konec poti jima je bil kakor konec lepega izprehoda. Ko so mahoma vstale pred njima črne gmote Bluesmoških hribov, se je sanjavo razpoloženje, ki ju je bilo združilo za nekaj časa,

59 razblinilo. Občutek tihega miru ju je minil. Mesec je bil zašel, tema je polnila skalne soteske, med tem ko so kamenite čeri gole in negibne štrlele v mrko nebo. Iz daljave so ji udarjali na uho osamljeni glasovi, in kdaj pa kdaj je kje zapopolala luč. Podoba je bilo, da se spanje ogiblje mož, ki so bili zbrani v gorah.

Hawk je ni odvedel naravnost v Dan'lovo jaso, ampak je zavil za prvimi skalnimi stenami v stran, tako da sta bila po ozkem grebenu ločena od obsega taborišča, ter ubral pot v sotesko, ki Trenutno stanje stvari v taboru mu je bilo še neznan; glede na razglednost in neobzadržanost iskalec zlata so utegnile že v nekaj urah nastati odločilne izpremembe. In tu je imel dekle na kraju, kjer je bil vsaj začasno varna. Med tem je hotel poiskati Big Moments Marcha in se dogovoriti z njim.

Po ozki stezi, ki so jo z obeh strani spremljale strme skalne stene, sta prodirala dalje in dalje v divjino štrlečih pečin in zevajočih prepadov Bluesmoškega hribovja. Noben glas, noben svit ju ni več dohajal, le blede svetloba zvezd jima je kazala pot. Na ne posebno široki ravni, ki mu je bila že od prej znana, sta se ustavila. Tema je bilo tako, da Guera ni več razločilo obrisov okrog sebe. Hawk je skočil s konja ter ji pomagal na tla. Pustila sta živali in peš nadaljevala pot. Steza je postajala čedalje bolj strma in ozka; slišala sta potok, ki je žuborel po gladkem skalovju. Takoj nato sta prišla na kraj, ki ga je bil izbral zanjo.

Za prostorom je štrlela iz stene skalna polica in ga zaslanjala kakor trdnjavski zid. Nekaj pinij se je tiho zibalo v vetru, ki je prinašal s seboj rahli vonj zelenih nižav ob potoku.

»Čez nekaj minut se vrnem,« ji je zatrdil Hawk, »najpозnejše pa čez pol ure. Puško vam pustim tu. Potrebujete je sicer ne boste, a ne pozabite, da bi slišali strel, če bi me hoteli poklicati. Čez pol ure boste obdani od zanesljivih prijateljev in tako varni kakor v železni blagajni.«

Upehana se je spustila ob znožju neke pinije na tla ter položila puško zraven sebe. Po tolikšem razburjenju in tako dolgi ježi si ni želela drugega kakor počitka. Zdaj se je vendar že čutila varno, dasi morda le zato, ker je bila pretrudna, da bi se bila mogla vznemirjati.

Tako jo je pustil, se hitro vrnil h konjema in krenil z njima na Dan'lovo jaso. Spet je zagledal svetlobo ognja in začul vrvež glasov. Ko se je približal, je spoznal, da prihaja svetloba od plamenic, s katerimi so bili iskanci v prvem naskoku obtaknili svoje deleže na domnevem Dan'lovem zemljišču. Privezel je živali nedaleč od Chančevega voza pod brezami in se vzpel na nizko gorsko sedlo, ki je ločilo napačno zemljišče od pravega. Pred njim, tam, kjer je moral ležati drugi, manjši tabor, je bilo vse zavito v tiho in črno temo.

Posvet pod pinijami.

Ko se je v temi previdno pomikal naprej, čudeč se tišini, ki je postajala tem globlja, čim dalj

je prodiral, ga je mahoma ustavil človeški glas. Nekdo, ki ga ta mah še ni mogel videti, ga je kratko in izzivalno okliknil:

»Kdo ste? Kaj iščete tu?«

Takoj je spoznal zategnjeno govorico Buda Bella. Stal je s hrbotom ob napuščenih skali, in Hawk ga je šele opazil, ko se mu je približal na nekaj korakov.

»Z Marchem moram govoriti. Kaj se je zgodilo ta čas?«

»A, tako, Hawk se vrača?« je rekel Bell in nekam nezaupljivo dodal: »Kje ste bili?«

»Po svojih lastnih opravkih sem hodil,« je odvrnil Hawk, ki mu poudarek Buda Bella ni bil všeč. »Kje je Big Moments March?«

Cowboy se z odgovorom ni podvil. Hawkova nočna odsotnost je bila povzročila nemalo ugibanja; Bud Bell si jo je razlagal po svoje, in po njegovem mnenju se je spodobilo povedati kako in kaj, ako se je človek usodil zapustiti tabor v trenutku, ko so vsi tovariši ograjali deleže na bogati zlati žili. Sum, ki je bil že zbuje, je nenehoma prilival olja v ogenj domišljije. Budu Bellu se ni zdelo nič tako verjetno kakor skrivni sporazum med Julianom Hawkom in Blondinom. Če je bil eden kapitan Colorado, drugi pa zloglasni obmejni razbojnik Blondino, kaj je bilo naravnost od tega, da sta se zločinska glavarja v takem trenutku združila? Kakor hitro se je uprta misel zakoreninila, pa naj bo še tako napačna, se zmerom najdejo opore, ki jo na videz potrjujejo.

KUPUJTE SREČKE V GLAVNI KOLEKTURI DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

»VRELEC SREČE«

Alojzij Planinšek,

Ljubljana, Beethovnova ul. 14. Tel. 35-10.

Strogo solidno poslovanje

MALI OGLASI

Kam pa, kam?

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Na Kurešček
voz avtobusa v nedeljo 3. aprila ob pol 7. izpred Mestnega doma. — Prijave telefon 36-98. Stana Zlatnik. 6941-18

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Postrežnico

srednjih let, snažno in pošteno, ki zna kuhati običajno meščansko hrano — sprejemem. Vprašati ob Celovški cesti 243. pridolice, nasproti vrta Kerkove gospodinske šole v Šiški (poleg nove zgradbe). 6606-1

Iščem natakario

donatorko za takojšen nastop. Figovec. 6581-1

Brivskega

pomočnika bitnega, mlajšega in dobrega, potrebuem takoj — Bernard Dolžal. Št. Vid nad Ljubljano. 6551-1

Brivski pomočnik

pomočnika, dobra moč, ki zna tudi nekaj odulirati, dobi mesto za 14 dnevno izpomaganje, event. pozneje tudi mesto praktikanta. Salona Mrak, Radovljica. 6529-1

Izurnjene šivilje

Iščemo za stalno K. Soss. Mestni trg 18. 6482-1

JANKO TIČEK IN NJEGOV OČE

45

Džimi se pa ni samo veselil, hotel se je tudi maščevati! Skočil je na stol ob umivalniku in zamišljeno pogledal v vrč z vodo... Da, da, to napravi! Hudoben režaj mu je raztegnil obraz...

Prodaja

Sportni voziček
dobro ohranjen, napredaj v Trnovski ulici št. 6 pri Urarju. 6546-6

Polnojarmenik

in lokomobilu
35 KS, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6559-6

Voluharje

prečeno, ugodno. Zelo pastu. Tuba z navodilom Din 1.50. 14. k. Dora Din 75. Sever & Komp. Ljubljana. 5860-6

Radi selitve

ugodno prodam kuhinjske pohištvo, kauč in fotelje, omare, perzijske preproge in druge starinske stvari. Ogled palača Dunav vrata šte. 22. II. nadst. vrh Beethovnova ul. 14. 6529-6

Pridelki

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Cviček

in druga sortirna vina dobavlja V. Gregl, Raka, Dolensko. 144-33

Vinske trte!

Laški riling, zeleni silva, bel, burgundec. Biser iz Časbe, veljane. Bouvier razina — nudi Ferle. Svibno p. Radeče pri Zidanem mostu. 6534-33

Kolesa

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Več koles

in kitalnih strojev, najboljših znamk, po izvanredno nizkih cenah napredaj pri PROMETE (nasproti križanske cerkve). 6589-11

Kolesa

Dospela je zopet nova pošiljava vseh vrst koles od Din 50 dalje. Na zalogi imamo tudi otroška dvokolesa. NOVA TRGOVINA, Tyrseva c. 36 Dunajska c. nasproti Gospodarske zveze. 6506-11

Les

Javorovih desk
tri kubične metre bo prodanih na javni dražbi v Trzinu, v Predilniški ulici št. 125. aprila ob 11 uri. Na dražbo opozarjamo zainteresirane. 6533-15

Pohištvo

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodajna spalnica

popolnoma nova, orohovo korenino kombinirano z lesenim. Delo specialno, vrednost Din 14.000, prodam radi selitve za Din 8.000. — Vprašati na ogled odd. Jutra pod »Spalnica«. 6572-12

Kapital

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

vrednostne papirje, delnice 1% obveznic, vnuvčnem po najvišji ceni takoj v gotovini. Kupujte srečke Drž. razredne loterije v moji kolekturi »Vrelec sreče«. 6463-21a

Enosobno

stanovanje
komfortno, s tem maj. Točno plačnik, plačam event. tri mesece v naprej. Ponudbe na ogled odd. Jutra pod »Dve osebi«. 6501-21a

Soboda

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in s souporabo kopalnice, takoj oddam bolni štali osebi. Strelška ul. 22, 1. nadst., Turk. 6581-23

Solnčno sobo

v centru, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6542-23

Opremljeno sobico

solnčno, z elektrino razsvetljavo, takoj oddam stalni osebi poceni Simončič Gosposka ul. št. 10-1. 6574-23

Večje število parcel

kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš ter vil, ima na prodaj gradben. strokovno izobražen posredovalec.

Kunaver Ludvik

Cesta 29. oktobra 6. Telefon 37-33. Pooščenište, graditelji in sodni cenitelji za nasvete brezplačno na razpolago. 25-20

Posest

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Več koles

in kitalnih strojev, najboljših znamk, po izvanredno nizkih cenah napredaj pri PROMETE (nasproti križanske cerkve). 6589-11

Kolesa

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Solnčno stanovanje

3-sobno event. 4-sobno, s kopalnico, oddam v 1. nadstropju. Napoleonov trg 7, II. levo, 3.—4. pop. 6587-21

4-sobno stanovanje

prilagojeno za pisarniške lokale, oddam v Dalmatinski ulici v najem za 1. maj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6564-21

Stanovanja

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

išče zakonski par 1. maja. Cenj. ponudbe na ogled odd. Jutra pod »Kopalnica«. 6594-21a

Dvosob. stanovanje

komfortno, v centru ali neposredni bližini, išem. Ponudbe pod »Dve osebi« na ogled odd. Jutra. 6501-21a

Enosobno

stanovanje
komfortno, s tem maj. Točno plačnik, plačam event. tri mesece v naprej. Ponudbe na ogled odd. Jutra pod »Dve osebi«. 6463-21a

Soboda

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in s souporabo kopalnice, takoj oddam bolni štali osebi. Strelška ul. 22, 1. nadst., Turk. 6581-23

Solnčno sobo

v centru, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6542-23

Opremljeno sobico

solnčno, z elektrino razsvetljavo, takoj oddam stalni osebi poceni Simončič Gosposka ul. št. 10-1. 6574-23

Večje število parcel

kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš ter vil, ima na prodaj gradben. strokovno izobražen posredovalec.

Kunaver Ludvik

Cesta 29. oktobra 6. Telefon 37-33. Pooščenište, graditelji in sodni cenitelji za nasvete brezplačno na razpolago. 25-20

Posest

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

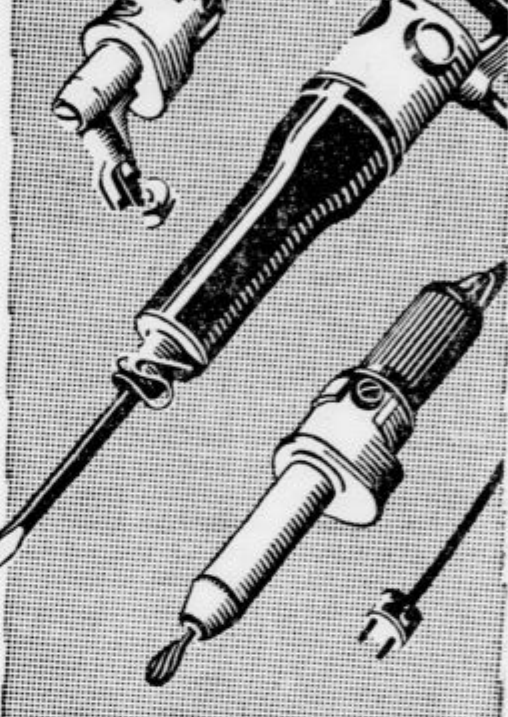
Več koles

in kitalnih strojev, najboljših znamk, po izvanredno nizkih cenah napredaj pri PROMETE (nasproti križanske cerkve). 6589-11

Kolesa

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bosch elektro orodje

Tudi s staromodnim orodjem se da delati. Često tudi povsem dobro. Toda dobro delo samo posebi ni zadostno. Sele dobro in naglo delo Bosch orodja — je delo, ki se izplača.

Bosch orodje prihrani 80% na času. Kdor bolje in hitreje dela, ta ima vedno zaslužek. Bosch orodje zasluži za vas.

OBISČITE NAS NA ZZ V PAVILJONU F.

Generalno zastopstvo:

JUGOSLOVENSKO INDUSTRIJSKO IN TRGOVSKO D. D.

Zagreb, Gundulićeva 17.

BOSCH SERVICE LJUBLJANA: Kraljić Jože, Gosposvetska 13.

BOSCH SERVICE MARIBOR: Alfred Marini, Tržaška c. 16.

V nelzmeri žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je po dolgi, mučni boleznici za vedno zapustil naš srčno ljubljani soprog, dobri oče, stric in tast, gospod

KARL WARTO

uradnik pivovarne »Union« — rezervni kapetan I. kl.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 2. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Podjunska ulica 6, na Evangelijsko pokopališče.

Ljubljana, Hrastnik, Graz, Potsdam, dne 1. aprila 1938.

Globoko žalujoči:

DORA, soproga; MARJA, hčerka; DRAGAN, sin; ZORKA, sestra — ter ostalo sorodstvo.

VABILO

na

3. redni občni zbor

OKRAJNE POSOJILNICE V LITJI

bo vršil 10. aprila 1938 ob 14. uri v posojilniški pisarni.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelnstva in nadzorstva.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1937.
5. Volitev načelnstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Sklepanje o spremembi pravil.
8. Raznoterosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob navedenem času, se vrši čez pol ure drug občni zbor na istem mestu in po istem dnevnem redu, ki bo veljavno sklepal ne glede na število deležev.

NACELSTVO.

Umrl so nam 31. marca ljubi oče, stari oče, gospod

ANTON LOBNIK

kmet v Orehovi vasi, odlikovan z redom Sv. Save

V. stopnje

v 80. letu starosti.

Pogreb bo v nedeljo ob 9. dopoldne iz Orehove vasi k fari v Slivnici.

Orehova vas, Gornji grad, Beograd, 1. aprila 1938.

ŽALUJOČI OSTALI.

Tisoče zahval prejema »MORANA«

Potrebuemo nujno PRVOVRSTNO

MECESNOVINO

in to:

- 8 m³ debelih desk 3"
- 6 m³ debelih desk 2 1/2"
- 3 m³ desk 1"
- 10 komadov hlodov 150-250 mm debeline, 4 m dolžine.

Ponudbe na: Tvrnice za pamučno industrijo d. d. Zagreb.

Naročniki »Jutra« so za-varovani za 10.000 Din.